

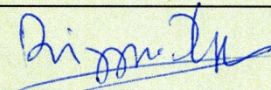
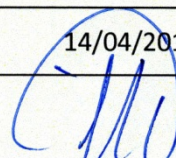
2013

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2013

	Υπεύθυνος Σύνταξης	Υπεύθυνος Έγκρισης
Όνοματεπώνυμο	Χ. Ρίγγας	Ε. Βλάχου
Θέση	ΥΠΔ	Υπεύθυνος ΠΙΟΠ
Ημερομηνία	14/04/2014	14/04/2014
Υπογραφές		

Πίνακας Περιεχομένων

1	Εισαγωγή	4
2	Παρουσίαση Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς	5
2.1	Δραστηριότητες του ΠΙΟΠ	5
2.2	Οργανωτική δομή του ΠΙΟΠ	6
2.3	Εγκαταστάσεις του ΠΙΟΠ	11
3	Περιβαλλοντική Πολιτική του ΠΙΟΠ	18
4	Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του ΠΙΟΠ	20
5	Περιβαλλοντικές Πλευρές και Επιπτώσεις	24
6	Εφαρμοστές Νομικές Απαιτήσεις	28
7	Περιβαλλοντικοί Σκοποί και Στόχοι – Περιβαλλοντικά Προγράμματα	31
8	Ανάλυση Περιβαλλοντικής Επίδοσης	33
8.1	Διαχείριση πρώτων υλών, φυσικών & ενεργειακών πόρων	33
	Ενέργεια	33
	Νερό	35
	Αναλώσιμα υλικά	36
8.2	Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων	38
	Αέριοι ρυπαντές	38
	Υγρά απόβλητα	39
	Στερεά απόβλητα	40
	Επικίνδυνα απόβλητα	41
	CFCs και HFCs	41
	Θόρυβος	42
	Βιοποικιλότητα	42
	Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης	42
8.3	Συγκεντρωτικοί δείκτες	43
9	Παράρτημα: Κτηριακές Μονάδες ΠΙΟΠ	46
10	Συνομογραφίες	47

1 Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση αποτελεί την 1^η Περιβαλλοντική Δήλωση του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού EMAS και τις κατευθύνσεις του Οδηγού για τους Χρήστες (Απόφαση 2013/131/ΕΕ). Μέσω της έκθεσης αυτής παρέχονται προς το κοινό, αλλά και προς κάθε ενδιαφερόμενο, χρήσιμα στοιχεία για την εφαρμογή του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) στο ΠΙΟΠ, καθώς και για τις περιβαλλοντικές επιδόσεις του Ιδρύματος και τη συμμόρφωσή του με τις νομικές υποχρεώσεις για το περιβάλλον.

Το ΣΠΔ οργανώνει, κατά τον πλέον συστηματικό τρόπο, την παρακολούθηση, τη διαχείριση και τελικά τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνδέονται με τις δραστηριότητες του ΠΙΟΠ και εφαρμόζεται σε όλες τις δραστηριότητες και κτηριακές μονάδες του ΠΙΟΠ:

- Το κτήριο των Κεντρικών Γραφείων του ΠΙΟΠ στην Πλάκα
- Τη Βιβλιοθήκη του ΠΙΟΠ στην Καλλιθέα
- Το Ιστορικό Αρχείο του ΠΙΟΠ στον Ταύρο
- Το πωλητήριο του ΠΙΟΠ στην Στοά Σπυρομήλιου
- Τα επτά θεματικά μουσεία του Ιδρύματος στην ελληνική περιφέρεια

Για την πληρέστερη συλλογή δεδομένων, την αποτελεσματική εφαρμογή των διαδικασιών και των περιβαλλοντικών προγραμμάτων, καθώς και την υλοποίηση των εκάστοτε περιβαλλοντικών στόχων, έχει οριστεί σε κάθε κτηριακή μονάδα Συντονιστής Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣυΠΔ), ειδικά εκπαιδευμένος εργαζόμενος που έχει το ρόλο της εφαρμογής του ΣΠΔ σε καθημερινή βάση.

Ο τομέας οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο εφαρμόζεται το παρόν Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης είναι οι «Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες» (κωδικοί NACE 91.01 και 91.02).

Η Περιβαλλοντική Δήλωση περιλαμβάνει α) σύντομη περιγραφή του Οργανισμού και των χώρων δραστηριοτήτων του, β) σύνοψη των κυριότερων δραστηριοτήτων, προϊόντων και υπηρεσιών του, γ) την ακολουθούμενη σήμερα Περιβαλλοντική Πολιτική, δ) σύντομη περιγραφή του ΣΠΔ που αναπτύχθηκε και εφαρμόζεται, ε) παρουσίαση όλων των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον που προκύπτουν από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων και από τις δραστηριότητες του Ιδρύματος, στ) τις εφαρμοστέες νομικές απαιτήσεις για το περιβάλλον, ζ) τους περιβαλλοντικούς στόχους που έχουν τεθεί και τα περιβαλλοντικά προγράμματα που έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται και τέλος η) μια επισκόπηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του ΠΙΟΠ -με χρήση κατάλληλων δεικτών- για το προηγούμενο έτος.

Η επαλήθευση της παρούσας Περιβαλλοντικής Δήλωσης πραγματοποιήθηκε από την Κυπριακή Εταιρία Πιστοποίησης (ΚΕΠ), με αρ. μητρώου περιβαλλοντικού επαληθευτή EMAS ELV-0009 (ΑΡ. 549), την 14.03.2014.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 5 από 47

2 Παρουσίαση Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς

2.1 Δραστηριότητες του ΠΙΟΠ

Το ΠΙΟΠ είναι κοινωφελές ίδρυμα, ΝΠΙΔ, η λειτουργία του οποίου διέπεται από τον Νόμο 4182/2013. Το καταστατικό του ΠΙΟΠ καθορίζεται στα ΦΕΚ 1492B/29.11.02 και 131B/29.01.04. Ανήκει στον Όμιλο Πειραιώς και υλοποιεί δράσεις σχετικές με τον πολιτισμό που εντάσσονται στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Ομίλου. Η Τράπεζα Πειραιώς, βάσει του Καταστατικού του Ιδρύματος, εξασφαλίζει τα λειτουργικά έξοδα, αλλά και σημαντική επιχορήγηση για την πραγματοποίηση του έργου του. Επιπρόσθετα, το ΠΙΟΠ, διαθέτοντας αξιοσημείωτη εμπειρία στην πολιτιστική διαχείριση και βασιζόμενο στο άριστα εκπαιδευμένο προσωπικό του, συνεργάζεται αποτελεσματικά με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τις Περιφέρειες της χώρας στη δημιουργία Μουσείων και επιδιώκει ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για μερικά από τα έργα του (ΦΕΚ 1492B/29.11.02, άρ. 3§2).

Το ΠΙΟΠ δραστηριοποιείται σε εθνικό επίπεδο σε πολλούς, αλληλοσυμπληρούμενους τομείς, υλοποιώντας τους καταστατικούς του στόχους και σκοπούς οι οποίοι περιλαμβάνουν:

- τη διάσωση, την καταγραφή και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και ταυτότητας του τόπου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό
- τη διάσωση της παραδοσιακής, βιοτεχνικής και βιομηχανικής τεχνολογίας της χώρας μας, την καταγραφή της ιστορίας τους, και την καταγραφή της ιστορίας του ομίλου μέσα από τη διάσωση και οργάνωση των αρχείων του καθώς και τη συμβολή του ιδρύματος στην έρευνα της παραδοσιακής τεχνολογίας και της βιομηχανικής αρχαιολογίας
- την προστασία και διαχείριση του φυσικού, οικιστικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, τη διατήρηση και ανάδειξη του τοπίου, καθώς και την προώθηση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευαισθητοποίησης πολιτών και φορέων στο πλαίσιο των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης
- τη διαφώτιση της κοινωνίας για την ανάγκη της διατήρησης και της προστασίας της παραδοσιακής πολιτιστικής φυσιογνωμίας της χώρας μας και του φυσικού της περιβάλλοντος, παράλληλα με τη βιομηχανική της ανάπτυξη.

Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται με:

- τη δημιουργία και διαχείριση δικτύου θεματικών τεχνολογικών μουσείων στην ελληνική περιφέρεια, στα οποία προβάλλεται ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της παραγωγής στην αντίστοιχη περιοχή, αναδεικνύοντας το τρίπτυχο Άνθρωπος-Περιβάλλον-Πολιτισμός
- την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων με στόχο την καταγραφή, διάσωση, και ανάδειξη της προβιομηχανικής τεχνολογίας αλλά και την αξιοποίηση της συναφούς πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα αποτελέσματα των ερευνητικών έργων αξιοποιούνται στη δημιουργία θεματικών τεχνολογικών Μουσείων του Ιδρύματος, τον εμπλουτισμό των συλλογών τους, τη διοργάνωση εκθέσεων, την έκδοση μελετών –συχνά βάζοντας τις πρώτες

βάσεις στην κείμενη βιβλιογραφία ή δημιουργώντας εργαλεία προώθησης της τοπικής οικονομίας

- την οργάνωση ιστορικού αρχείου συνδεδεμένου με την οικονομική, τραπεζική, βιομηχανική και αγροτική ιστορία του τόπου και στο οποίο περιλαμβάνονται το σύνολο των αρχείων της ETBAbank και της ΑΤΕ, έως την απορρόφησή τους από την Τράπεζα Πειραιώς το 2003 και το 2012 αντίστοιχα, καθώς και ιστορικά αρχεία των τραπεζών, οργανισμών, επιχειρήσεων και ιδιωτών, που συνδέθηκαν άμεσα με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου
- τη λειτουργία βιβλιοθήκης ανοιχτής στο κοινό και αμιγώς εξειδικευμένης σε ζητήματα μουσειακών σπουδών και πολιτιστικής διαχείρισης, που παρακολουθεί τις διεθνείς τάσεις, συνεχώς εμπλουτιζόμενη για την εξυπηρέτηση της ερευνητικής και εκπαιδευτικής κοινότητας,
- την οργάνωση ποικίλων επιστημονικών και πολιτιστικών δράσεων
- την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, με έμφαση τη μουσειακή και περιβαλλοντική αγωγή στις μαθητικές ηλικίες
- τη συμμετοχή στον δημόσιο διάλογο για τη χάραξη στρατηγικών στον χώρο του πολιτισμού
- τη συνεργασία με ελληνικούς και διεθνείς φορείς αναγνωρισμένου κύρους επιδιώκοντας τη συμβολή στη διαμόρφωση επίσημων πολιτικών στον πολιτισμό και τη δικτύωση του ΠΙΟΠ σε διεθνές επίπεδο, τόσο σε επίπεδο επιστημονικών φορέων όσο και σε επίπεδο ευρωπαϊκών δικτύων για τη μεταφορά τεχνογνωσίας, την παρακολούθηση «καλών πρακτικών», τη διερεύνηση της δυνατότητας επιστημονικής συνεργασίας και την επιδίωξη χρηματοδότησης κοινών έργων.

Το Ίδρυμα έχει αναλάβει τη διοικητική, λογιστική και γραμματειακή κάλυψη των μουσείων του κεντρικά (Αθήνα), ενώ συγχρόνως μεριμνά για τη συντήρηση, την άψογη λειτουργία και την προβολή τους, οργανώνοντας επί τόπου διάφορες εκδηλώσεις. Το μοντέλο αυτής της λειτουργίας επιτυγχάνεται με την άμεση και αμέριστη συνεργασία της τοπικής κοινωνίας και όλων των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης και των περιφερειών της χώρας.

Τα Μουσεία αποτελούν πρότυπα για τον τρόπο της μουσειογραφικής εκφοράς τους και προβάλλουν σε κάθε περίπτωση τον ειδικό χαρακτήρα της παραγωγής της περιοχής που βρίσκονται. Η ξεχωριστή ποιότητα του Δικτύου διασφαλίζεται από τους εξής παράγοντες:

- τήρηση των σύγχρονων μουσειολογικών προδιαγραφών για τη δημιουργία μουσείων που παρουσιάζουν επιστημονική αρτιότητα, ενώ ταυτόχρονα είναι εύληπτα, περιεκτικά και ευχάριστα.
- σχολαστική συντήρηση, καθαρισμός και φύλαξη κατά τη λειτουργία τους.
- ανανέωση των συλλογών.
- καλά οργανωμένη γραμματειακή και λογιστική υποστήριξη.

2.2 Οργανωτική δομή του ΠΙΟΠ

Στην **Εικόνα 1** παρουσιάζεται το συνοπτικό οργανόγραμμα του ΠΙΟΠ.

Το ΠΙΟΠ διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) το οποίο, βάσει του καταστατικού του, συγκροτείται από έγκριτα μέλη της κοινωνίας, τέσσερα από τα οποία είναι στελέχη της Τράπεζας Πειραιώς.

Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης και ο Υπεύθυνος ΠΙΟΠ είναι υπεύθυνοι για τη διοίκηση (οργάνωση, προγραμματισμός, συντονισμός και έλεγχος) του συνόλου των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος με αποτελεσματικό και ποιοτικό τρόπο, σύμφωνα με τις αρχές, τα οράματα και τη στρατηγική του Ιδρύματος έτσι ώστε να επιτυγχάνονται οι καταστατικοί σκοποί και στόχοι του ΠΙΟΠ.

Η διάρθρωση των Υπηρεσιών του ιδρύματος έχει ως εξής:

- Υπηρεσία Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης
- Υπηρεσία Μουσείων
- Υπηρεσία Εκδόσεων και δια βίου Μάθησης
- Υπηρεσία Έρευνας και Προγραμμάτων
- Υπηρεσία Marketing και Επικοινωνίας
- Υπηρεσία Πληροφορικής και Ψηφιακών Εφαρμογών
- Υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου
- Υπηρεσία Βιβλιοθήκης
- Τεχνική Υπηρεσία
- Γραμματεία

Η **Υπηρεσία Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης** είναι υπεύθυνη για την οικονομική διαχείριση του ΠΙΟΠ, την τήρηση των διαχειριστικών βιβλίων, την κατάρτιση των προϋπολογισμών, των απολογισμών και ισολογισμών του Ιδρύματος, τη διαχείριση της μισθοδοσίας όλου του προσωπικού του ΠΙΟΠ, τη διαχείριση θεμάτων που αφορούν το προσωπικό (παρουσίες, άδειες) κλπ. Ακόμη, η Υπηρεσία έχει αναλάβει με εξωτερικούς συνεργάτες-συμβούλους την υλοποίηση, εφαρμογή και διαχείριση του Συστήματος Ποιότητας (ISO9001-2008). Συνεπώς, είναι υπεύθυνη για την οργάνωση, εφαρμογή και βελτίωση του Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ) του Ιδρύματος καθώς ελέγχει και υποστηρίζει τις υπόλοιπες Υπηρεσίες του ΠΙΟΠ για τη σωστή τήρηση των προδιαγεγραμμένων διαδικασιών, προτείνει και δέχεται προτάσεις βελτίωσης των διαδικασιών που προβλέπει το ΣΔΠ, λαμβάνει τα μηνύματα των επισκεπτών μέσω της Υπηρεσίας Μουσείων, θετικά και αρνητικά, με στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, ενώ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της πορείας των διορθωτικών/ βελτιωτικών προτάσεων.

Η **Υπηρεσία Μουσείων** είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση του μουσειολογικού έργου, καθώς και τη συνεχή παρακολούθηση της εύρυθμης λειτουργίας των Μουσείων. Πιο συγκεκριμένα, η Υπηρεσία Μουσείων εμπλέκεται και είναι υπεύθυνη για:

- τη δημιουργία και επέκταση μουσείων.
- το μουσειολογικό υλικό (δημιουργία, εμπλουτισμός, συντήρηση, αποθήκευση, πλαισίωση – παραγωγές κτλ.).

- τη διαχείριση του προσωπικού που εργάζεται στα μουσεία.
- τη σωστή και ομαλή λειτουργία των πωλητηρίων και των κυλικείων.
- τη διαχείριση των επισκεπτών (υποδοχή, καταγραφή και αύξηση επισκεψιμότητας κτλ.).
- την οργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων (εκπαιδευτικοί φάκελοι, εκπαιδευτικά προγράμματα κτλ.).

Επιπλέον, σε στενή συνεργασία με τις υπόλοιπες Υπηρεσίες φροντίζει για:

- την προετοιμασία εκδηλώσεων στα Μουσεία του Δικτύου του Ιδρύματος.
- τον εμπλουτισμό του Ιστότοπου του ΠΙΟΠ.
- τις επαφές με άλλα μουσεία ή πολιτιστικούς φορείς.
- την επικοινωνία και τις δημόσιες σχέσεις του Δικτύου (ξεναγήσεις, δελτία τύπου, κτλ.).

Η **Υπηρεσία Εκδόσεων και δια βίου Μάθησης** του ΠΙΟΠ αποβλέπει κατά κύριο λόγο στο να συμπληρώσει το βιβλιογραφικό και εκδοτικό κενό που παρατηρείται στην Ελλάδα στον τομέα της ιστορίας της τεχνολογίας και της βιομηχανικής αρχαιολογίας και, παράλληλα, στο να επανεκδώσει παλαιά, εξαντλημένα σήμερα, αλλά χρήσιμα στη νεότερη ιστοριογραφία έργα.

Η **Υπηρεσία Έρευνας και Προγραμμάτων** σχεδιάζει και υλοποιεί ερευνητικά προγράμματα που ικανοποιούν τους καταστατικούς στόχους του ΠΙΟΠ, και κυρίως αυτόν της καταγραφής, διάσωσης, ανάδειξης της βιοτεχνικής και βιομηχανικής τεχνολογίας αλλά και της αξιοποίησης της συναφούς πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα προγράμματα αυτά αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του τριπτύχου της δράσης του Ιδρύματος το οποίο προβλέπει: έρευνα - έκθεση - έκδοση. Σχεδιάζονται, δε, σε διεπιστημονική βάση και με τρόπο ώστε τα αποτελέσματά τους να αξιοποιούνται πολλαπλώς για τη δημιουργία θεματικών τεχνολογικών Μουσείων που εντάσσονται στο συναφές Δίκτυο Μουσείων του Ιδρύματος στην ελληνική περιφέρεια, τη διοργάνωση εκθέσεων, την έκδοση βιβλίων και την ψηφιοποίηση επιστημονικών δεδομένων που συντελούν στην προαγωγή της έρευνας.

Η **Υπηρεσία Marketing και Επικοινωνίας** σε συνεργασία με τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Ιδρύματος συντονίζει την υλοποίηση των εκδηλώσεων του ΠΙΟΠ καθώς και την προώθηση της συνολικής προβολής του έργου του Ιδρύματος (intranet, αιτήματα από ΜΜΕ, κλπ.).

Η **Υπηρεσία Πληροφορικής και Ψηφιακών Εφαρμογών** είναι υπεύθυνη για την υποστήριξη της ψηφιακής λειτουργίας του Ιδρύματος (π.χ. τη διαχείριση και συνεχή ανανέωση του ιστότοπου κλπ.).

Η **Υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου** του ΠΙΟΠ έχει αναλάβει τη συγκέντρωση, οργάνωση και διάθεση στην έρευνα του ιστορικού αρχειακού υλικού του Ομίλου, με στόχο την διάσωση της ιστορικής μνήμης του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς.

Η **Υπηρεσία Βιβλιοθήκης του ΠΙΟΠ** έχει αναλάβει την οργάνωση και λειτουργία της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Ιδρύματος, η οποία είναι είναι ανοιχτής πρόσβασης, μη δανειστική. Η Βιβλιοθήκη του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς αριθμεί περίπου 57.000 ελληνικούς και ξενόγλωσσους τίτλους βιβλίων, καθώς και περιοδικές εκδόσεις. Η Βιβλιοθήκη διαθέτει τίτλους στα πεδία έρευνας και δραστηριοποίησης του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς, αλλά και γενικότερα του Ομίλου Πειραιώς, όπως για παράδειγμα Βιομηχανική αρχαιολογία, Ιστορία της τεχνολογίας,

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 9 από 47

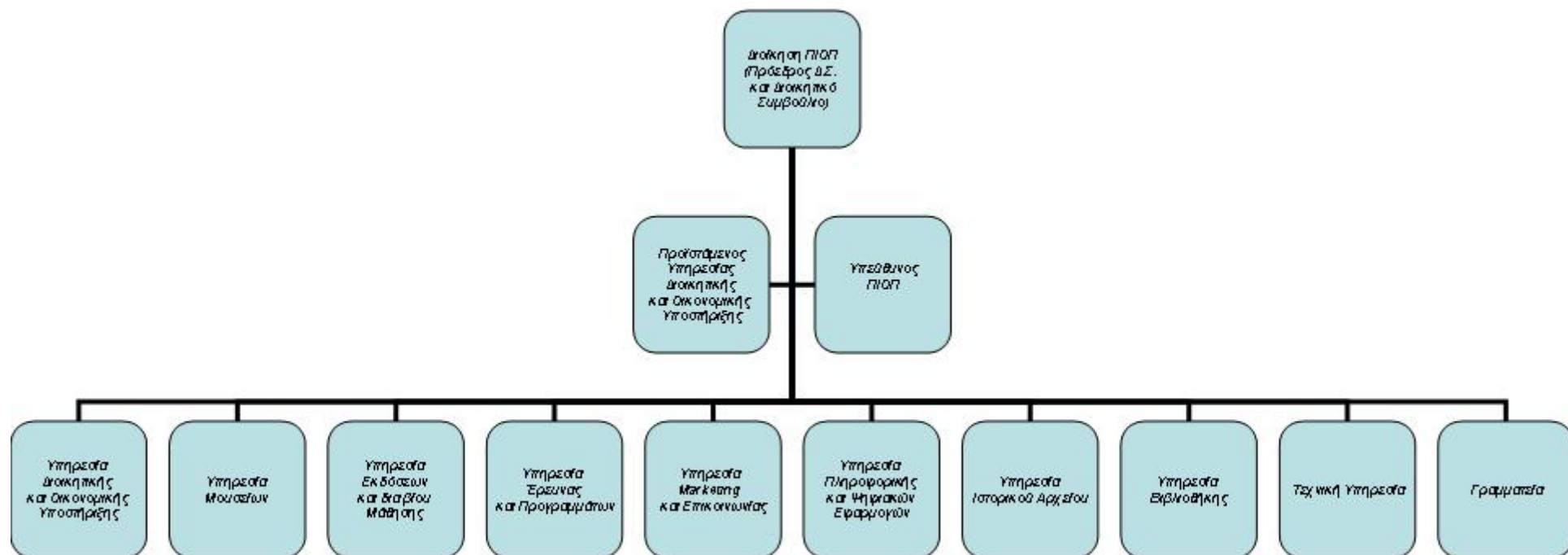
Χρηματοοικονομικά, Τραπεζικά και οικονομικά θέματα, Αγροτική οικονομία και πολιτική, Μουσειολογία, Ανθρωπολογία κλπ.

Η **Τεχνική Υπηρεσία** του Π.Ι.Ο.Π., είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη και την υλοποίηση όλων των τεχνικών έργων του Ιδρύματος και των Μουσείων και πιο αναλυτικά για:

- Ανάθεση και Επίβλεψη Μελετών.
- Ανάθεση και Επίβλεψη Τεχνικών Έργων στις Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ που χρηματοδοτούνται από τις Περιφέρειες ή τα Υπουργεία (με την περί Δημοσίων Έργων Νομοθεσία), καθώς και από την Τράπεζα Πειραιώς.
- Ανάθεση και Επίβλεψη Έργων Συντήρησης και Ανακαίνισης των κτηριακών εγκαταστάσεων και του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού του ΠΙΟΠ.

Η Τεχνική Υπηρεσία του Π.Ι.Ο.Π. συστάθηκε από υπαλλήλους της Δ/σης Τεχνικών Έργων & Διοικητικής Υποστήριξης Ομίλου, με απόφαση του Προέδρου της Τράπεζας Πειραιώς, βάσει του άρθρου 9, παρ. 12 του Οργανισμού του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς, σύμφωνα με το οποίο «η υπηρεσία του Ιδρύματος δύναται να διεξάγεται από υπαλλήλους της Τράπεζας Πειραιώς που ασχολούνται αποκλειστικά η μη με τη διεξαγωγή των εργασιών του», προκειμένου να συμμετέχουν στην υλοποίηση των έργων του Ιδρύματος.

Η **Γραμματεία** του ΠΙΟΠ είναι υπεύθυνη για την υποστήριξη του Ιδρύματος σε θέματα γραμματειακής φύσης όπως η διαχείριση της εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας του Ιδρύματος, η τήρηση αρχείων-πρωτοκόλλων αλληλογραφίας-εγγράφων και η διαχείριση του τηλεφωνικού κέντρου του Ιδρύματος. Επίσης, είναι υπεύθυνη για την παραπομπή των επισκεπτών στις αρμόδιες υπηρεσίες / πρόσωπα του ΠΙΟΠ.

Εικόνα 1 - Οργανόγραμμα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς

2.3 Εγκαταστάσεις του ΠΙΟΠ

Η **έδρα του ΠΙΟΠ** βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας, στην Πλάκα, όπου και στεγάζονται οι κεντρικές του υπηρεσίες. Ο αρχικός πυρήνας του νεοκλασικού κτηρίου της οδού Αγγέλου Γέροντα 6 αποτελεί ένα από τα παλαιότερα οθωνικά κτήρια της Αθήνας. Στους αποκαταστημένους του χώρους, συνολικής επιφάνειας 526 m², στεγάζονται η Διεύθυνση, η Γραμματεία, το Λογιστήριο και οι Υπηρεσίες Μουσείων, Εκδόσεων, Έρευνας και Προβολής καθώς και η Μονάδα Περιβάλλοντος του Ομίλου Πειραιώς. Η Τεχνική Υπηρεσία του ΠΙΟΠ συστεγάζεται με την Τεχνική Υπηρεσία της Τράπεζας Πειραιώς επί της οδού Πανεπιστημίου 18Γ.

Η **Βιβλιοθήκη** στεγάζεται σε 1.715 m² στο ισόγειο και στα τρία υπόγεια του κτηρίου επί της οδού Σαλαμίνας 72-74 στην Καλλιθέα, ενώ το **Ιστορικό Αρχείο** στεγάζεται σε 2.535 m² στο υπόγειο, ισόγειο και 1ο όροφο παλαιού βιομηχανικού κτηρίου αρχιτεκτονικής του 1930 στις οδούς Λεωφόρου Ειρήνης 14 και Δωρίδος 2, στον Ταύρο. Το κτήριο Ιστορικού Αρχείου περιήλθε στην ιδιοκτησία του ΠΙΟΠ το 2012 μετά την εξαγορά της Αγροτικής Τράπεζας από τον Όμιλο της Τράπεζας Πειραιώς.

Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς διαθέτει επίσης **κατάστημα** (23 m²) στη Στοά Σπυρομήλιου στο Κέντρο της Αθήνας, όπου πωλούνται δώρα και αναμνηστικά που διατίθενται και στα κατά τόπους πωλητήρια του Δικτύου των Μουσείων του, καθώς και οι εκδόσεις του Ιδρύματος. Παράλληλα, ο χώρος του πωλητηρίου του ΠΙΟΠ λειτουργεί και ως σημείο προβολής του πολυδιάστατου πολιτιστικού έργου του Ιδρύματος. Το κατάστημα λειτουργεί από Δευτέρα έως και Σάββατο (Δευτέρα, Τετάρτη, Σάββατο: 10:00-18:00 και Τρίτη-Πέμπτη, Παρασκευή: 10:00-21:00).

Στο ΠΙΟΠ εντάσσονται και τα επτά θεματικά Μουσεία του Δικτύου που λειτουργούν ήδη στην Ελλάδα (**Εικόνα 2**) και τα οποία περιλαμβάνουν:

- Μουσείο Μετάξης στο Σουφλί
- Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας Ν. & Σ. Τσαλαπάτα στο Βόλο
- Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου, στην Αγία Παρασκευή Λέσβου
- Μουσείο Μαρμαροτεχνίας στον Πύργο Πανόρμου, στην Τήνο
- Μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας στην Κορινθία
- Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης στη Δημητσάνα
- Μουσείο Ελιάς και Ελληνικού Λαδιού στη Σπάρτη

Στο πλαίσιο διεύρυνσης του Δικτύου Μουσείων ΠΙΟΠ, κατασκευάζονται δύο ακόμη μουσεία:

- Μουσείο Αργυροτεχνίας Ιωαννίνων
- Μουσείο Μαστίχας Χίου, Πυργί, Χίος

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 12 από 47

Εικόνα 2 - Χάρτης θεματικών Μουσείων δικτύου ΠΙΟΠ που λειτουργούν (03/2014)

Μουσείο Μετάξης

Το Μουσείο Μετάξης λειτουργεί από το 1990 και στεγάζεται σε ένα ξεχωριστής αρχιτεκτονικής ομορφιάς κτήριο, το Αρχοντικό του γιατρού, λόγιου και πολιτικού Κωνσταντίνου Κουρτίδη (1870-1944) στο Σουφλί. Το Αρχοντικό κτίστηκε το 1883 από ντόπιους τεχνίτες, αποτελεί αξιόλογο δείγμα αστικής αρχιτεκτονικής της περιοχής και δωρήθηκε από την κόρη του Κωνσταντίνου Κουρτίδη, Μαρία Κουρτίδη-Πάστρα, για να γίνει Μουσείο Μετάξης. Το 1986 ξεκίνησε η διεξαγωγή συστηματικής ιστορικής, εθνολογικής και αρχιτεκτονικής έρευνας, με σκοπό την αξιοποίηση του αρχοντικού και την οργάνωση της μόνιμης έκθεσης, με θέμα τη σηροτροφική και μεταξουργική παράδοση της πόλης.

Το 2009 μετά από 15 χρόνια λειτουργίας, πραγματοποιήθηκε η επανέκθεση και επέκταση του Μουσείου.

Το κτήριο είναι διόροφο (συμπεριλαμβανομένου του ισοζυγίου) και έχει συνολικό εμβαδόν 435 m². Στο ισόγειο του Μουσείου Μετάξης, όπου βρισκόταν η παλαιά έκθεση, αναπτύσσεται η ενότητα της ιστορίας του μεταξιού, ενώ στον πρώτο όροφο αναπτύσσεται το σενάριο της έκθεσης, που αφορά τη σηροτροφία. Ξεκινά από την παραγωγή και εκκόλαψη του σπόρου, τη μουριά και τον μεταξοσκώληκα, συνεχίζεται με τα στάδια ανάπτυξης του μεταξοσκώληκα (ηλικίες) και την ύφανση του πολύτιμου κουκουλιού (κλάδωμα και ξεκλάδωμα). Ακολουθεί ο καθαρισμός και η διαλογή των κουκουλιών. Ο κύκλος ζωής του μεταξοσκώληκα κλείνει με την απόπνιξη. Οι επόμενες ενότητες είναι αφιερωμένες στη μεταξουργία (αναπήνιση ή το ξετύλιγμα της κλωστής του κουκουλιού, βαφή και ύφανση των μεταξωτών, με ιδιαίτερη μνεία στο εργοστάσιο μετάξης Τζίβρε). Τα αυθεντικά εκθέματα υποστηρίζονται από οπτικοακουστικό υλικό. Τέλος, στην ενότητα «φορεσιές στο Σουφλί» εκτίθενται μοναδικά εξαρτήματα της σουφλιώτικης φορεσιάς.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 13 από 47

Το Μουσείο λειτουργεί καθημερινά εκτός από την Τρίτη (και τις εθνικές και τοπικές αργίες) από τις 10 π.μ. ως τις 6 μ.μ. την περίοδο από 1 Μαρτίου ως 15 Οκτωβρίου και από τις 10 π.μ. ως τις 5 μ.μ. την περίοδο από 16 Οκτωβρίου ως 28 Φεβρουαρίου. Στο Μουσείο εργάζονται μόνιμα 3 άτομα με κύρια καθήκοντα την εξυπηρέτηση του κοινού και την εξασφάλιση της εύρυθμης καθημερινής λειτουργίας του χώρου. Το προσωπικό του Μουσείου βρίσκεται σε συνεχή επαφή και επικοινωνία με τις κεντρικές υπηρεσίες του ΠΙΟΠ.

Ο συνολικός αριθμός των επισκεπτών ανήλθε σε 6.857 άτομα το 2013.

Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας Ν. & Σ. Τσαλαπάτα

Το Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας στεγάζεται στους χώρους του παλιού εργοστασίου Πλινθοκεραμοποιίας Ν. & Σ. Τσαλαπάτα, το οποίο αποτελεί σπάνιο δείγμα διασωζόμενου βιομηχανικού συγκροτήματος στον ελληνικό χώρο. Το Εργοστάσιο Πλινθοκεραμοποιίας ιδρύθηκε το 1926 από τους αδερφούς Τσαλαπάτα και έως το 1978, που σταμάτησε να λειτουργεί, αποτέλεσε μία σημαντική παραγωγική μονάδα, με πανελλαδική εμβέλεια. Η συνολική έκτασή του ανέρχεται σε 22.000 m². Στο εργοστάσιο αυτό κατασκευάζονταν ποικίλοι τύποι πλίνθων και κεράμων. Απασχολούσε στην ακμή της λειτουργίας του 250 άτομα και η εγκατεστημένη ισχύς του σε μηχανήματα, έφθανε τους 300 ίππους.

Το 1995 στο πλαίσιο του προγράμματος URBAN, ο Δήμος Βόλου αγόρασε το συγκρότημα ενώ στο διάστημα 1998-2001 πραγματοποιήθηκαν εργασίες αποκατάστασης των κτηρίων από τη Δημοτική Επιχείρηση Μελετών Κατασκευών Βόλου (ΔΕΜΕΚΑΒ), με σκοπό τη δημιουργία ενός πολιτιστικού πολυχώρου. Το 2004, το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς άρχισε να υλοποιεί, στους χώρους του κυρίως εργοστασίου, το Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας, το οποίο μετά από δύο έτη εντατικών εργασιών άνοιξε τις πύλες του για το κοινό.

Το κτήριο του Μουσείου είναι ισόγειο και καλύπτει συνολική επιφάνεια 3.940 m². Στους χώρους του Μουσείου παρουσιάζεται η αλυσίδα παραγωγής στο πλινθοκεραμοποιείο Τσαλαπάτα, που λειτουργήσε με κάμινο Χόφμαν. Αναδεικνύεται η παραγωγή των προϊόντων, από τη μεταφορά και την επεξεργασία του χώματος, έως τη μορφοποίηση, την ξήρανση και το ψήσιμο των πλίνθων και των κεράμων. Παράλληλα, αναδεικνύεται η καθημερινή ζωή στο εργοστάσιο, καθώς και η γενικότερη εξέλιξη της κεραμοποιίας στον ελληνικό και διεθνή χώρο.

Το Μουσείο λειτουργεί καθημερινά εκτός από την Τρίτη (και τις εθνικές και τοπικές αργίες) από τις 10 π.μ. ως τις 6 μ.μ. την περίοδο από 1 Μαρτίου ως 15 Οκτωβρίου και από τις 10 π.μ. ως τις 5 μ.μ. την περίοδο από 16 Οκτωβρίου ως 28 Φεβρουαρίου. Στο Μουσείο εργάζονται μόνιμα 5 άτομα με κύρια καθήκοντα την εξυπηρέτηση του κοινού και την εξασφάλιση της εύρυθμης καθημερινής λειτουργίας του χώρου. Το προσωπικό του Μουσείου βρίσκεται σε συνεχή επαφή και επικοινωνία με τις κεντρικές υπηρεσίες του ΠΙΟΠ.

Ο συνολικός αριθμός των επισκεπτών ανήλθε σε 13.604 άτομα το 2013.

Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου

Το Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου (ΜΒΕΛ), στην Αγία Παρασκευή Λέσβου, δημιουργήθηκε από το ΠΙΟΠ, το οποίο έχει και την ευθύνη για τη λειτουργία του. Στεγάζεται στο χώρο του παλαιού κοινοτικού ελαιοτριβείου σε οικόπεδο 5.530 m² περίπου και σε ισόγεια κτήρια συνολικής επιφάνειας 2.110 m², η χρήση των οποίων παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα από τον Δήμο Αγίας Παρασκευής.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 14 από 47

Το Κοινοτικό Ελαιοτριβείο της Αγίας Παρασκευής Λέσβου θεμελιώθηκε το 1910 έπειτα από κοινή πρωτοβουλία των πολιτών της Αγίας Παρασκευής και τέθηκε σε λειτουργία το 1911. Το ελαιοτριβείο λειτούργησε αδιάλειπτα για περίπου 55 χρόνια ως το 1967. Το 1985, στο πλαίσιο της προσπάθειας για τη διάσωση των βιομηχανικών κτηρίων της Λέσβου, ο χώρος μετατράπηκε σε Πολύκεντρο. Το 2004, η χρήση του κτηρίου παραχωρήθηκε από τον Δήμο Αγίας Παρασκευής στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, προκειμένου να δημιουργηθεί το Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου, το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Σεπτέμβριο του 2006.

Στους χώρους του Μουσείου παρουσιάζεται η βιομηχανική φάση της ελαιουργίας με έμφαση στις αλλαγές που επέφερε η εισαγωγή της μηχανικής κίνησης στη διαδικασία παραγωγής ελαιολάδου. Ο σωζόμενος ιστορικός εξοπλισμός, που έχει αποκατασταθεί, αναδεικνύεται υποδειγματικά, μέσω της "επιδεικτικής" λειτουργίας του και της πλασίωσής του με ψηφιακές παραγωγές. Παρουσιάζεται η εξέλιξη των μηχανημάτων, με έμφαση στις αλλαγές που επέφερε η εισαγωγή της μηχανικής κίνησης στην ελαιοπαραγωγή. Στο κυρίως κτήριο, δίνεται έμφαση στα τρία βασικά στάδια της διαδικασίας παραγωγής ελαιολάδου (σύνθλιψη του καρπού, συμπίεση του ελαιοπολτού, διαχωρισμός του λαδιού από το νερό) και γίνεται αναφορά στη συμπληρωματική λειτουργία του αλευρόμυλου.

Οι παλαιές αποθήκες ελαιοκάρπου λειτουργούν ως συμπληρωματικές εκθετικές μονάδες, που προβάλλουν το ανθρώπινο στοιχείο. Στις μεγάλες αποθήκες γίνεται ιδιαίτερη αναφορά: α) στην ιστορία του κοινοτικού ελαιοτριβείου της Αγίας Παρασκευής, με έμφαση στην πρωτοποριακή διαδικασία της κοινοτικής ιδιοκτησίας και στον αντίκτυπο της στις κοινωνικές και οικονομικές δομές της περιοχής β) στην εκμηχάνιση της ελαιουργίας στη Λέσβο και γ) στο ευρύτερο κοινωνικό-οικονομικό πλαίσιο. Στις μικρές αποθήκες παρουσιάζεται ο κύκλος των εργασιών που συνδέονται με την ελαιοπαραγωγή. Το Μουσείο περιλαμβάνει επίσης αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, κυλικείο, καθώς και μικρό υπαίθριο αμφιθέατρο.

Το Μουσείο λειτουργεί καθημερινά εκτός από την Τρίτη (και τις εθνικές και τοπικές αργίες) από τις 10 π.μ. ως τις 6 μ.μ. την περίοδο από 1 Μαρτίου ως 15 Οκτωβρίου και από τις 10 π.μ. ως τις 5 μ.μ. την περίοδο από 16 Οκτωβρίου ως 28 Φεβρουαρίου. Στο Μουσείο εργάζονται μόνιμα 4 άτομα με κύρια καθήκοντα την εξυπηρέτηση του κοινού και την εξασφάλιση της εύρυθμης καθημερινής λειτουργίας του χώρου. Το προσωπικό του Μουσείου βρίσκεται σε συνεχή επαφή και επικοινωνία με τις κεντρικές υπηρεσίες του ΠΙΟΠ.

Ο συνολικός αριθμός των επισκεπτών ανήλθε σε 8.041 άτομα το 2013.

Μουσείο Μαρμαροτεχνίας Τήνου

Το Μουσείο Μαρμαροτεχνίας στον Πύργο της Τήνου δημιουργήθηκε από το ΠΙΟΠ, το οποίο έχει και την ευθύνη για τη λειτουργία του. Ανήκει στο Δίκτυο Θεματικών Μουσείων του Ιδρύματος και είναι το πρώτο του είδους του στην Ελλάδα. Στεγάζεται σε σύγχρονες, πλήρως εξοπλισμένες εγκαταστάσεις, εναρμονισμένες με το χαρακτηριστικό τηνιακό τοπίο.

Το Μουσείο στεγάζεται σε ισόγειο κτήριο συνολικής επιφάνειας 1.451 m² στο χωριό Πύργος, ένα από τα μεγαλύτερα χωριά του νησιού της Τήνου. Στο Μουσείο παρουσιάζεται η τεχνολογία του μαρμάρου, υλικού που κατέχει ιδιαίτερη θέση στην αρχιτεκτονική και την τέχνη της Ελλάδας από την αρχαιότητα έως τις μέρες μας, ενώ παράλληλα περιγράφεται αναλυτικά το πλέγμα εργαλειακού εξοπλισμού και τεχνικών. Ταυτόχρονα, με την έμφαση που δίνεται στην προβιομηχανική και πρωτοβιομηχανική Τήνο, του σημαντικότερου νεοελληνικού κέντρου μαρμαροτεχνίας, αναδεικνύεται το κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύχθηκαν τα τοπικά εργαστήρια.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 15 από 47

Η μόνιμη έκθεση περιλαμβάνει ποικίλα κοσμικά, εκκλησιαστικά, επιτύμβια και καθημερινής χρήσης πρωτότυπα έργα σε μάρμαρο, πήλινα προπλάσματα και γύψινα αντίγραφα, εργαλεία λατομείας και μαρμαροτεχνίας, μηχανολογικό εξοπλισμό, αρχαιακό υλικό, καθώς και την πλουσιότερη συλλογή σχεδίων παλαιών μαρμαρογλυπτών που υπάρχει στην Ελλάδα. Σε συνδυασμό, εξάλλου, με τις αλληλένδετες αναπαραστάσεις λατομείου, εργαστηρίου μαρμαροτεχνίας και συναρμογής δεσποτικού θρόνου, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν παραδοσιακές τεχνικές και διαδικασίες που αφορούν την εξόρυξη, την πρώτη επεξεργασία και μεταφορά του μαρμάρου, καθώς και τη μορφοποίηση και τοποθέτηση μιας κατασκευής. Η έκθεση επεκτείνεται και στους υπαίθριους χώρους του Μουσείου, όπου εκτίθεται ιστορικός μηχανολογικός εξοπλισμός, ο οποίος περιλαμβάνει ανυψωτική μηχανή μαρμάρων (μπίγια) και βαγονέτο για τη μεταφορά όγκων από το λατομείο της Βαθής, καθώς και μπαζοβαγονέτο (σέσουλα), στροφή και ράγες από το λατομείο της Πατέλας.

Το Μουσείο λειτουργεί καθημερινά εκτός από την Τρίτη (και τις εθνικές και τοπικές αργίες) από τις 10 π.μ. ως τις 6 μ.μ. την περίοδο από 1 Μαρτίου ως 15 Οκτωβρίου και από τις 10 π.μ. ως τις 5 μ.μ. την περίοδο από 16 Οκτωβρίου ως 28 Φεβρουαρίου. Στο Μουσείο εργάζονται μόνιμα 4 άτομα με κύρια καθήκοντα την εξυπηρέτηση του κοινού και την εξασφάλιση της εύρυθμης καθημερινής λειτουργίας του χώρου. Το προσωπικό του Μουσείου βρίσκεται σε συνεχή επαφή και επικοινωνία με τις κεντρικές υπηρεσίες του ΠΙΟΠ.

Ο συνολικός αριθμός των επισκεπτών ανήλθε σε 24.837 άτομα το 2013.

Μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας

Το Μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας στεγάζεται σε κτήριο συνολικής επιφάνειας 1.312 m² που σχεδιάστηκε ειδικά για τους σκοπούς του Μουσείου, και κατασκευάστηκε σε έκταση 7.204 m² που παραχωρήθηκε από τον Δήμο Στυμφαλίας και το Δασαρχείο. Το Μουσείο ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2010, και αποτελείται από δύο επίπεδα. Στο ισόγειο περιλαμβάνεται ο εκθεσιακός χώρος συνολικής επιφάνειας 290 m², διατεταγμένος σε δύο ζώνες, όπου οι σκοποί της έκθεσης υποστηρίζονται από μακέτες και διαδραστικές εφαρμογές, ψηφιακές αναπαραστάσεις, ταινίες τεκμηρίωσης και προσβάσιμη τομή της λίμνης (ενυδρείο) σε εσωτερικό χώρο που δίνει τη δυνατότητα στον επισκέπτη να παρατηρήσει από κοντά φυτά και ψάρια της περιοχής.

Το ισόγειο του κτηρίου περιλαμβάνει επίσης το χώρο υποδοχής, κυλικείο και πωλητήριο, ενώ η Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων συνολικής επιφάνειας 100 m² δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης δράσεων πολιτισμού στην περιφέρεια, με τη φιλοξενία περιοδικών εκθέσεων και τη διοργάνωση επιστημονικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων. Το υπόγειο του κτηρίου έχει συνολική επιφάνεια 653 m² και περιλαμβάνει βοηθητικούς χώρους όπως αποθήκες μουσειακών αντικειμένων, μηχανοστάσιο ανελκυστήρα, μηχανοστάσιο πυρόσβεσης, χώρους εξοπλισμού ενυδρείου, W.C. καθώς και εργαστήρια συντήρησης που χρησιμοποιούνται από την τοπική αρχαιολογική υπηρεσία και γραφεία για το προσωπικό του Μουσείου και το προσωπικό της Δασικής Υπηρεσίας.

Το Μουσείο λειτουργεί καθημερινά εκτός από την Τρίτη από τις 10 π.μ. ως τις 6 μ.μ. την περίοδο από 1 Μαρτίου ως 15 Οκτωβρίου και από τις 10 π.μ. ως τις 5 μ.μ. την περίοδο από 16 Οκτωβρίου ως 28 Φεβρουαρίου. Στο Μουσείο εργάζονται μόνιμα 3 άτομα με κύρια καθήκοντα την εξυπηρέτηση του κοινού και την εξασφάλιση της εύρυθμης καθημερινής λειτουργίας του χώρου. Το προσωπικό του Μουσείου βρίσκεται σε συνεχή επαφή και επικοινωνία με τις κεντρικές υπηρεσίες του ΠΙΟΠ.

Ο συνολικός αριθμός των επισκεπτών ανήλθε σε 13.101 άτομα το 2013.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 16 από 47

Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης

Το Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης στη Δημητσάνα, το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του το καλοκαίρι του 1997, είναι ένα θεματικό μουσείο που προβάλλει τη σημασία της υδροκίνησης στην παραδοσιακή κοινωνία, παρουσιάζοντας τις βασικές προβιομηχανικές τεχνικές που χρησιμοποιούν το νερό ως κύρια πηγή ενέργειας για την παραγωγή διαφόρων προϊόντων.

Σε οικοπέδο συνολικής επιφάνειας 2.220 m² έχει αποκατασταθεί ένα σύνολο εγκαταστάσεων και υδροκίνητων μηχανισμών, με σκοπό τη μουσειακή αξιοποίησή τους. Οι αναστηλωτικές εργασίες έγιναν με ιδιαίτερο σεβασμό, ώστε οι επεμβάσεις στα κελύφη να μην αλλοιώσουν την αυθεντική μορφή. Παράλληλα, οι μόνιμοι εξοπλισμοί των εργαστηρίων αποκαταστάθηκαν στην αρχική τους λειτουργία. Κάθε ένα από τα αναστηλωμένα κτήρια των παλιών παραδοσιακών εργαστηρίων, συνολικής επιφάνειας 690 m², έχει μια μόνιμη έκθεση με θεματικό περιεχόμενο σχετικό με το εργαστήριο στο οποίο στεγάζεται. Το πρώτο κτήριο στεγάζει μια νεροτριβή κι έναν αλευρόμυλο. Ακριβώς απέναντι βρίσκεται ένα δώροφο κτήριο, που στεγάζει την κατοικία του βυρσοδέψη (πάνω) και το βυρσοδεψείο (κάτω). Το τρίτο κτήριο του μουσείου στεγάζει έναν μπαρουτόμυλο.

Το 2006 με χρηματοδότηση από το Γ' ΚΠΣ και την Τράπεζα Πειραιώς προστέθηκε στο μουσείο Υπαίθριος Χώρος Στάθμευσης, ενώ παράλληλα, διαμορφώθηκε Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων και χώρος για τη στέγαση των γραφείων του Μουσείου. Πρόσφατα, αναδιαμορφώθηκε η είσοδος του μουσείου με το εκδοτήριο εισιτηρίων, ενώ, παράλληλα, δημιουργήθηκε χώρος πωλητηρίου και κυλικείου.

Το Μουσείο λειτουργεί καθημερινά εκτός από την Τρίτη (και τις εθνικές και τοπικές αργίες) από τις 10 π.μ. ως τις 6 μ.μ. την περίοδο από 1 Μαρτίου ως 15 Οκτωβρίου και από τις 10 π.μ. ως τις 5 μ.μ. την περίοδο από 16 Οκτωβρίου ως 28 Φεβρουαρίου. Στο Μουσείο εργάζονται μόνιμα 4 άτομα με κύρια καθήκοντα την εξυπηρέτηση του κοινού και την εξασφάλιση της εύρυθμης καθημερινής λειτουργίας του χώρου. Το προσωπικό του Μουσείου βρίσκεται σε συνεχή επαφή και επικοινωνία με τις κεντρικές υπηρεσίες του ΠΙΟΠ.

Το Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης έχει ιδιαίτερα υψηλή επισκεψιμότητα, κυρίως από σχολικές ομάδες. Ο συνολικός αριθμός των επισκεπτών ανήλθε σε 30.510 άτομα το 2013.

Μουσείο Ελιάς και Ελληνικού Λαδιού στη Σπάρτη

Το Μουσείο της Ελιάς και του Ελληνικού Λαδιού στη Σπάρτη, αποτελεί μέλος του δικτύου Μουσεία Ελιάς της Μεσογείου και έχει ως κύριο σκοπό να αναδείξει τον πολιτισμό και την τεχνολογία της ελιάς και της ελαιοπαραγωγής, που συνδέεται άρρηκτα με την ελληνική, και γενικότερα τη μεσογειακή ταυτότητα. Είναι μοναδικό στο είδος του στην Ελλάδα και βρίσκεται στην πόλη της Σπάρτης, στην καρδιά της Λακωνίας, μιας από τις κύριες ελαιοπαραγωγούς περιοχές της χώρας μας.

Το Μουσείο στεγάζεται στο δώροφο κτήριο της παλιάς Ηλεκτρικής Εταιρίας της Σπάρτης, συνολικής επιφάνειας 816 m², το οποίο αποτελεί χαρακτηριστικό ελληνικό βιομηχανικό κτίσμα του μεσοπολέμου, το οποίο ανήκει στον Δήμο Σπάρτης κι έχει παραχωρηθεί στο ΠΙΟΠ. Η εξαιρετικά κακή κατάσταση διατήρησής του επέβαλε μια ριζική ανακαίνιση: διατηρήθηκε μόνο η κύρια βόρεια όψη, η οποία ενσωματώθηκε σε μια σύγχρονη κατασκευή, που παραπέμπει σε βιομηχανικά κτήρια και δημιουργεί οπτικές φυγές προς τον περιβάλλοντα χώρο, τον γειτονικό ελαιώνα και τον Ταΰγετο. Το ευρηματικό αρχιτεκτονικό κέλυφος προσαρμόστηκε στις μουσειολογικές επιταγές ενός πρωτοποριακού μουσείου. Το Μουσείο διαθέτει επίσης Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων, για την οργάνωση συνεδρίων, περιοδικών

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013 Ημερομηνία: 10.03.2014 Σελίδα: 17 από 47
---	------------------------------	--

εκθέσεων, εκδηλώσεων κλπ, δραστηριότητες που ενδυναμώνουν την πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας και της περιφέρειας στην οποία ανήκει.

Το Μουσείο άνοιξε για το κοινό στα τέλη του 2002 και παρουσιάζει τον πολιτισμό της ελιάς από την αρχαιότητα έως σήμερα, με έμφαση στις ποικίλες οικονομικές, χρηστικές και συμβολικές όψεις της ελιάς και του λαδιού στον τόπο μας. Το Μουσείο είναι το μοναδικό που τεκμηριώνει τη διαχρονική εξέλιξη της τεχνολογίας της ελαιοπαραγωγής στον ελλαδικό χώρο, από την προϊστορική περίοδο έως τον 20ό αι.

Το ισόγειο του κτηρίου του Μουσείου είναι αφιερωμένο στην εξέλιξη της τεχνολογίας παραγωγής του ελαιολάδου από την αρχαιότητα έως την πρωτοβιομηχανική περίοδο. Στον άνω όροφο παρουσιάζονται οι πρώτες μαρτυρίες για την ελιά στον ελλαδικό χώρο, η συμβολή της στην οικονομία, από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι τον 20ό αιώνα, ο ρόλος της στη διατροφή, τη φροντίδα του σώματος (καλλωπισμός, φαρμακευτικές χρήσεις), τον φωτισμό, ενώ ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη συμβολική διάσταση που προσλαμβάνει στη θρησκεία, τη μυθολογία, τα ήθη και τα έθιμα. Η ενότητα κλείνει με μια σύντομη παρουσίαση της θέσης της ελιάς στην τέχνη. Επίσης, το 2007, ολοκληρώθηκε η Ημιυπαίθρια Έκθεση του Μουσείου, με τους μηχανισμούς ενός προϊστορικού, ενός ελληνιστικού κι ενός βυζαντινού ελαιοτριβείου, οι οποίοι μπαίνουν σε λειτουργία στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Μουσείου.

Ο συνολικός αριθμός των επισκεπτών ανήλθε σε 15.236 άτομα το 2013.

Το ΠΙΟΠ διαθέτει επίσης μόνο 1 **εταιρικό όχημα** μέσω leasing, δεδομένου ότι οι επαγγελματικές μετακινήσεις του προσωπικού γίνονται κατά βάση με ιδιόκτητα ή ενοικιαζόμενα οχήματα, για τα οποία το ΠΙΟΠ καλύπτει τις δαπάνες σε καύσιμα.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 18 από 47

3 Περιβαλλοντική Πολιτική του ΠΙΟΠ

Το ΠΙΟΠ μέσω των δράσεών του επιδιώκει την ανάδειξη και προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς¹. Συμμορφώνεται με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία και είναι σε θέση να αποδεικνύει τη διαρκή τήρηση των σχετικών νομικών απαιτήσεων. Ακόμη, η Υπηρεσία Έρευνας και Προγραμμάτων φροντίζει για την ενσωμάτωση στη λειτουργία του Ιδρύματος των αρχών της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται σημαντικές δράσεις παρακολούθησης και καταγραφής βασικών δεικτών που σχετίζονται με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του Ομίλου και την εφαρμογή περιβαλλοντικών προγραμμάτων και διαδικασιών. Επιπροσθέτως, το ΠΙΟΠ μέσω του Μουσείου Περιβάλλοντος Στυμφαλίας και των δράσεων που λαμβάνουν χώρα σε αυτό επιδιώκει να συμβάλλει στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση του κοινού και στην παρουσίαση της αλληλεξάρτησης ανθρώπου και φύσης, καθώς και της αρμονικής συνύπαρξής τους στη λεκάνη της Στυμφαλίας.

Πρόσφατα, το ΠΙΟΠ ανταποκρινόμενο στις σύγχρονες περιβαλλοντικές προκλήσεις, προχώρησε στην υιοθέτηση μιας νέας, ολοκληρωμένης και δυναμικής Περιβαλλοντικής Πολιτικής. Η Περιβαλλοντική Πολιτική έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος και έχει γίνει γνωστή σε όλους τους εργαζόμενους/συνεργάτες του Ομίλου μέσω του Intranet, ενώ έχει αναρτηθεί και στην ιστοσελίδα του ΠΙΟΠ.

Η Περιβαλλοντική Πολιτική του ΠΙΟΠ, έχει ως εξής:

A. Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ) στο πλαίσιο των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης, όπως αυτές έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο της Τράπεζας Πειραιώς, και σύμφωνα με τους καταστατικούς του στόχους, επιδιώκει την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, μέσα στο πλαίσιο των δράσεων που αναλαμβάνει για τη διαφύλαξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς.

B. Το ΠΙΟΠ αναγνωρίζει ότι η πολιτιστική κληρονομιά είναι άρρηκτα συνδεδεμένη τόσο με τις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες, όσο και με το τοπίο και το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό:

B.1 Δεσμεύεται, μέσω των θεματικών Μουσείων του και των ειδικών δράσεων ή προγραμμάτων (Εθνικών ή Διεθνών) που υλοποιεί, να αναδείξει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, δίνοντας έμφαση στο ρόλο και τη σημασία τους αλλά και στις πρακτικές διαχείρισής τους για α) τη διαμόρφωση, ανάδειξη και προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος - τοπίου, το οποίο σήμερα είτε δημιουργείται μέσα από τη σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία, είτε διαφυλάσσεται ως πολιτιστική κληρονομιά (υλική και άυλη, βιομηχανική, κ.ά.) και β) την ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών δραστηριοτήτων.

B.2 Ενισχύει την περιβαλλοντική συνείδηση και προωθεί τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης, θεωρώντας ότι για την αντιμετώπιση των σύγχρονων περιβαλλοντικών προκλήσεων απαιτείται η συνέργεια της

¹ ΦΕΚ 1492, 2002, Άρθρο 2 § 1, «Σκοπός του Ιδρύματος είναι:

Η διαφώτιση της κοινωνίας για την ανάγκη της διατήρησης και της προστασίας της παραδοσιακής πολιτιστικής φυσιογνωμίας της χώρας μας και του φυσικού της περιβάλλοντος, παράλληλα με τη βιομηχανική της ανάπτυξη και η παρουσία ενεργού εφαρμογής προτύπων μεθόδων για την πραγματοποίησή τους».

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 19 από 47

Πολιτείας, του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών.

Γ. Με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του, το ΠΙΟΠ έχει αναπτύξει Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) και δεσμεύεται για:

- 1. τη συνεχή εφαρμογή του στα Μουσεία και στους λοιπούς χώρους δραστηριοτήτων του με στόχο, μεταξύ άλλων, την πρόληψη της ρύπανσης,*
- 2. τη συμμόρφωση με τις εφαρμοστέες νομικές και άλλες απαιτήσεις για το περιβάλλον που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του Ιδρύματος,*
- 3. τη διαρκή βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης του Ιδρύματος,*
- 4. τη δημοσίευση των περιβαλλοντικών επιδόσεων,*
- 5. την υλοποίηση και αξιολόγηση περιβαλλοντικών προγραμμάτων που θα στοχεύουν στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων για την εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, την προώθηση των ΑΠΕ, τη μείωση και την ανακύκλωση των αποβλήτων, την επαναχρησιμοποίηση των υλικών, κ.λ.π.*

Ως Εκπρόσωπος της Διοίκησης στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης έχει ορισθεί το μέλος του Δ.Σ. του ΠΙΟΠ κ. Βρασίδης Ζάβρας. Με βάση αυτό το ρόλο, έχει τη γενική εποπτεία και είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της συνεχούς εφαρμογής του τεκμηριωμένου ΣΠΔ σε όλο το Ίδρυμα.

	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 20 από 47

4 Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του ΠΙΟΠ

Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) που αναπτύχθηκε στο ΠΙΟΠ είναι πλήρως τεκμηριωμένο σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού 1221/2009 της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το Κοινωνικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου (EMAS) και του Προτύπου ΕΛΟΤ EN ISO 14001. Το Σύστημα παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την καταγραφή, παρακολούθηση και τελικά μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνδέονται με τη λειτουργία των εγκαταστάσεων και τις δραστηριότητες του ΠΙΟΠ.

Το ΣΠΔ του ΠΙΟΠ αποτελείται από:

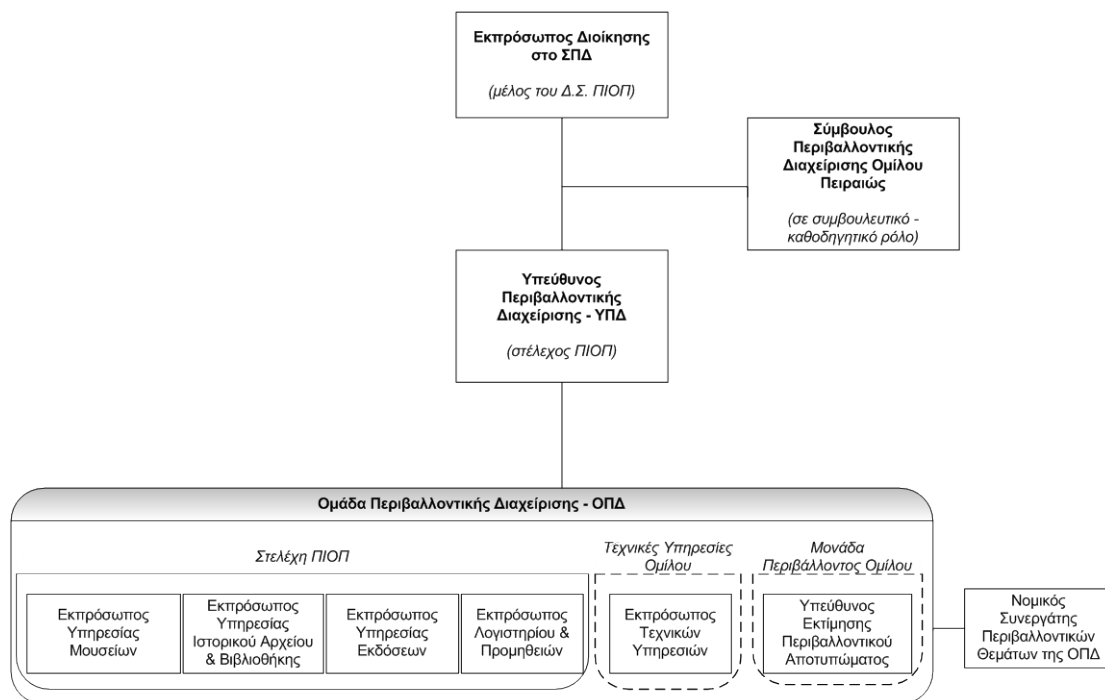
- Εγχειρίδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Το Εγχειρίδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης περιγράφει συνοπτικά όλες τις λειτουργίες του ΣΠΔ του Ιδρύματος, αποδεικνύοντας ότι καλύπτονται όλες οι απαιτήσεις του κανονισμού της Ε.Ε.
- Διαδικασίες. Οι Διαδικασίες του ΣΠΔ είναι τα έγγραφα στα οποία καταγράφεται η σειρά ενεργειών που πρέπει να ακολουθείται για κάποια συγκεκριμένη δραστηριότητα. Καθορίζουν τις υπευθυνότητες των εμπλεκόμενων, τον τρόπο τεκμηρίωσης της συγκεκριμένης δραστηριότητας και ανταλλαγής των απαραίτητων πληροφοριών μεταξύ των εμπλεκόμενων, ενώ κάνουν αναφορά σε Οδηγίες Εργασίας και περιβαλλοντικά αρχεία, όπου είναι απαραίτητο.
- Οδηγίες Εργασίας. Οι Οδηγίες Εργασίας είναι τα έγγραφα στα οποία περιγράφεται λεπτομερειακά η κάθε εργασία από αυτές που προδιαγράφονται σε μια Διαδικασία.
- Έντυπα. Τα Έντυπα είναι τυποποιημένα έγγραφα ή ηλεκτρονικά αρχεία του ΠΙΟΠ που συμπληρώνονται από τους εργαζόμενους κατά την εφαρμογή των Διαδικασιών και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών. Αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία ότι το ΣΠΔ λειτουργεί αποτελεσματικά, ενώ παράλληλα χρησιμεύουν ως βάση για την ανάλυση των διαφόρων διεργασιών και τη λήψη διορθωτικών μέτρων.
- Λοιπά Έγγραφα. Τα Λοιπά Έγγραφα είναι πρότυπα, προδιαγραφές, νομοθετήματα, κλπ., που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των περιβαλλοντικών διαδικασιών, καθώς και εσωτερικά έγγραφα του ΠΙΟΠ που υποστηρίζουν την εφαρμογή του ΣΠΔ (π.χ. έγγραφες Οδηγίες και Υπηρεσιακά Σημειώματα, Έντυπα του εφαρμοζόμενου Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας κλπ.).
- Περιβαλλοντική Δήλωση. Η Περιβαλλοντική Δήλωση του ΠΙΟΠ, η οποία συντάσσεται και επαληθεύεται σε ετήσια βάση, αποτελεί ουσιαστικά μια σύνοψη των αποτελεσμάτων εφαρμογής του Συστήματος κατά το προηγούμενο έτος και είναι διαθέσιμη σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος.

Η σχηματική απεικόνιση της οργανωτικής δομής του ΣΠΔ του ΠΙΟΠ παρουσιάζεται στην **Εικόνα 3**.

Ο Εκπρόσωπος της Διοίκησης στο ΣΠΔ, που ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΠΙΟΠ, έχει τη γενική εποπτεία του ΣΠΔ, εποπτεύει το σχεδιασμό και την εφαρμογή του, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η σωστή λειτουργία και συνεχής βελτίωσή του, και εισηγείται προς έγκριση την πολιτική περιβάλλοντος. Επίσης, ενημερώνει τη Διοίκηση για τα αποτελέσματα εφαρμογής του ΣΠΔ στο Ίδρυμα, ανασκοπεί το ΣΠΔ, αποφασίζει για την αναγκαιότητα περαιτέρω βελτίωσής του, και εγκρίνει τους Περιβαλλοντικούς Σκοπούς και Στόχους.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 21 από 47

Εικόνα 3 - Οργανόγραμμα ΣΠΔ Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς

Για την εύρυθμη λειτουργία του ΣΠΔ έχει ορισθεί Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΥΠΔ) ο οποίος:

- Είναι υπεύθυνος σε καθημερινή βάση για την εφαρμογή και ορθή λειτουργία του ΣΠΔ.
- Συντονίζει την Ομάδα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΟΠΔ).
- Εισηγείται, ως επικεφαλής της ΟΠΔ, για την υιοθέτηση περιβαλλοντικών σκοπών και στόχων καθώς και περιβαλλοντικών προγραμμάτων για την επίτευξή τους.

Επίσης, ενεργό ρόλο έχει και ο Σύμβουλος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του Ομίλου Πειραιώς ο οποίος έχει συμβουλευτικό/ καθοδηγητικό ρόλο στην εφαρμογή του ΣΠΔ στο ΠΙΟΠ μεταφέροντας την εμπειρία από την εφαρμογή Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης από άλλες επιχειρήσεις του Ομίλου και συμβάλλοντας στην ανάπτυξη συνεργασιών και συνεργειών. Πιο συγκεκριμένα ο Σύμβουλος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του Ομίλου Πειραιώς:

- Διατυπώνει προτάσεις για την περαιτέρω βελτίωση του ΣΠΔ.
- Ενημερώνει για τυχόν εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο που αφορά στην εφαρμογή του ΣΠΔ στο ΠΙΟΠ.
- Προτείνει την υιοθέτηση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών σκοπών και στόχων καθώς και περιβαλλοντικών προγραμμάτων.
- Αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη συνεργειών / συνεργασιών με τα υπόλοιπα συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του Ομίλου Πειραιώς.

Για την εφαρμογή του ΣΠΔ στις διάφορες Κτηριακές Μονάδες του Ιδρύματος (Κτήριο Διοίκησης, Μουσεία, κλπ.) έχουν ορισθεί Συντονιστές Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ανά κτήριο, με αρμοδιότητα το συντονισμό εφαρμογής του ΣΠΔ στην αντίστοιχη κτηριακή μονάδα.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 22 από 47

Η εκτίμηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του ΠΙΟΠ και η γενική παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας εφαρμογής των προγραμμάτων ανακύκλωσης, εξοικονόμησης ενέργειας, κ.ά., γίνονται από τον Υπεύθυνο Εκτίμησης Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος, ο οποίος είναι στέλεχος της Μονάδας Περιβάλλοντος του Ομίλου Πειραιώς.

Στην εφαρμογή του ΣΠΔ ο ΥΠΔ υποστηρίζεται από τη συσταθείσα ΟΠΔ, η οποία αποτελείται από τα ακόλουθα στελέχη:

- Τον ΥΠΔ ως επικεφαλής.
- Εκπρόσωπο της Υπηρεσίας Μουσείων.
- Εκπρόσωπο της Υπηρεσίας Ιστορικού Αρχείου.
- Εκπρόσωπο της Υπηρεσίας Εκδόσεων και δια βίου Μάθησης.
- Εκπρόσωπο της Υπηρεσίας Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης.
- Εκπρόσωπο Τεχνικών Υπηρεσιών (η εν λόγω Υπηρεσία οργανωτικά ανήκει στον Όμιλο Πειραιώς και διαθέτει συγκεκριμένα στελέχη στο ΠΙΟΠ).
- Υπεύθυνο Εκτίμησης Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος (Στέλεχος της Μονάδας Περιβάλλοντος του Ομίλου Πειραιώς).
- Νομικό Συνεργάτη Περιβαλλοντικών Θεμάτων (Στέλεχος της Μονάδας Περιβάλλοντος του Ομίλου Πειραιώς).

Η ΟΠΔ πραγματοποιεί:

- Έλεγχο συμμόρφωσης του Ιδρύματος με την περιβαλλοντική νομοθεσία και άλλες περιβαλλοντικές απαιτήσεις.
- Αναγνώριση όλων των περιβαλλοντικών πλευρών των δραστηριοτήτων του ΠΙΟΠ και των αντίστοιχων περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούνται.
- Αξιολόγηση και κατάταξη των περιβαλλοντικών πλευρών των δραστηριοτήτων του ΠΙΟΠ.
- Εισηγήση μέσω του ΥΠΔ προς τον Εκπρόσωπο της Διοίκησης συγκεκριμένων περιβαλλοντικών αντικειμενικών σκοπών και στόχων.
- Σύνταξη των Εκθέσεων Ανασκόπησης για την ανασκόπηση του ΣΠΔ από τον Εκπρόσωπο της Διοίκησης.

Αναλυτικότερα οι ευθύνες και αρμοδιότητες του προσωπικού και των συνεργατών του Ιδρύματος που διαχειρίζεται, εκτελεί, ελέγχει, επιβεβαιώνει κ.ά., δραστηριότητες, οι οποίες έχουν σημαντική επίπτωση στο περιβάλλον, περιγράφονται στις σχετικές διαδικασίες του ΣΠΔ, καθώς και στην περιγραφή των θέσεων εργασίας τους.

Το ΠΙΟΠ διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή του ΣΠΔ μέσω:

- Της διαρκούς υποστήριξης της Διοίκησης, η οποία έχει δεσμευτεί στην ακριβή συμμόρφωση με την περιβαλλοντική πολιτική.
- Της απόκτησης των μέσων (ικανότητες προσωπικού, εξοπλισμός, έλεγχοι κ.ά.) που χρειάζονται για την επίτευξη της περιβαλλοντικής επίδοσης που προδιαγράφει η πολιτική.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 23 από 47

- Την τήρηση και εφαρμογή όλων όσων προδιαγράφονται στην τεκμηρίωση του ΣΠΔ.

	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 24 από 47

5 Περιβαλλοντικές Πλευρές και Επιπτώσεις

Οι δραστηριότητες του ΠΙΟΠ χαρακτηρίζονται από συγκεκριμένες Περιβαλλοντικές Πλευρές και Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις, για τις οποίες επιδιώκεται να ταυτοποιούνται, να καταγράφονται, να παρακολουθούνται συστηματικά, και εν τέλει να διαχειρίζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μειώνεται το συνολικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Ως Περιβαλλοντικές Πλευρές ορίζονται οι επί μέρους δραστηριότητες, προϊόντα ή υπηρεσίες του ΠΙΟΠ (π.χ. η κατανάλωση ενέργειας και η έκλυση ρυπαντικών φορτίων, η χρήση εντύπων και χαρτιού, η κατανάλωση νερού και φυσικών πόρων, κλπ.), που μπορούν να αλληλεπιδράσουν, άμεσα ή έμμεσα, με το φυσικό περιβάλλον προκαλώντας περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Ως Περιβαλλοντική Επίπτωση ορίζεται κάθε αλλαγή στο περιβάλλον (θετική ή αρνητική) που προέρχεται από τις Περιβαλλοντικές Πλευρές του ΠΙΟΠ.

Εν γένει οι περιβαλλοντικές πλευρές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις του ΠΙΟΠ διακρίνονται σε:

- Άμεσες, που συνδέονται με αυτήν καθ' αυτήν τη λειτουργία του Ιδρύματος, δηλαδή τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη λειτουργία των Μουσείων, του κτηρίου διοίκησης, του Πωλητηρίου και των κτηρίων του Ιστορικού Αρχείου και της Βιβλιοθήκης, από τις επαγγελματικές μετακινήσεις των στελεχών του, κλπ. Ως τέτοιες χαρακτηρίζονται η κατανάλωση ενέργειας και νερού, οι εκπομπές αερίων ρυπαντών, η κατανάλωση φυσικών πόρων, κλπ.
- Έμμεσες, οι οποίες σχετίζονται με το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των προϊόντων / υπηρεσιών που προμηθεύεται το Ίδρυμα για τη λειτουργία του (π.χ. οι εκπομπές αερίων ρυπαντών που σχετίζονται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται στις Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ).

Στον **Πίνακα 1**, γίνεται μια αναλυτική παρουσίαση των περιβαλλοντικών πλευρών και επιπτώσεων του ΠΙΟΠ.

Οι περιβαλλοντικές αυτές επιπτώσεις αξιολογούνται από το ΠΙΟΠ ως προς τη σημαντικότητά τους λαμβάνοντας υπόψη το κανονιστικό πλαίσιο, τις απόλυτες τιμές των μετρήσιμων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών (αέριοι ρύποι, ενεργειακές καταναλώσεις, ποσότητες απορριπτόμενων υλικών, κλπ.) και τις προτεραιότητες της Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Ιδρύματος. Πιο συγκεκριμένα, τα βασικά κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικότητας των περιβαλλοντικών πλευρών και επιπτώσεων από το ΠΙΟΠ είναι περιβαλλοντικά και επιχειρηματικά, και περιλαμβάνουν τις ακόλουθες διαστάσεις:

- Νομοθετική Συμμόρφωση (συμμόρφωση με ισχύουσα εθνική, διεθνή, τοπική νομοθεσία και άλλες απαιτήσεις).
- Σοβαρότητα της επίπτωσης.
- Συχνότητα / Πιθανότητα να συμβεί και πεδίο αναφοράς (ποσοστό των Κτηριακών Μονάδων του ΠΙΟΠ που αφορά η συγκεκριμένη πλευρά).
- Δημόσια Εικόνα (επίπτωση στη δημόσια εικόνα και στα ενδιαφερόμενα μέρη).

Κάθε περιβαλλοντική πλευρά/περιβαλλοντική επίπτωση του Ιδρύματος αξιολογείται ως προς τα προαναφερθέντα κριτήρια σε 5-βάθμια κλίμακα βαθμολόγησης (από το 1 μέχρι το 5). Τα κριτήρια θεωρούνται ίσης σημαντικότητας και με βάση την παραδοχή αυτή υπολογίζεται τελικά ο Συνολικός

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 25 από 47

Βαθμός Σημαντικότητας (ΣΒΣ) κάθε Περιβαλλοντικής Πλευράς / Επίπτωσης. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις με ΣΒΣ μεγαλύτερο του 3 θεωρούνται σημαντικές και απαιτείται η υιοθέτηση άμεσων ενεργειών για τον περιορισμό και τον έλεγχό τους. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις με ΣΒΣ μεγαλύτερο του 2 και μικρότερο ή ίσο του 3 θεωρούνται ως μέσης σημαντικότητας και θα πρέπει μεσοπρόθεσμα να σχεδιαστούν ενέργειες για τον έλεγχο και περιορισμό τους. Τέλος, περιβαλλοντικές επιπτώσεις με ΣΒΣ μικρότερο ή ίσο του 2, θεωρούνται μικρής σημαντικότητας, η υιοθέτηση ενεργειών περιορισμού τους ή/και ο έλεγχός τους είναι χρήσιμος, όμως δεν απαιτούνται άμεσα.

Εν γένει οι σημαντικότερες περιβαλλοντικές πλευρές/επιπτώσεις από τις δραστηριότητες του Ιδρύματος θεωρείται ότι είναι:

- Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και οι συνεπαγόμενες εκπομπές αερίων ρυπαντών και λοιπών περιβαλλοντικών φορτίων.
- Η κατανάλωση καυσίμων για θέρμανση χώρων, λειτουργία βοηθητικού εξοπλισμού (εφεδρικά Ηλεκτροπαραγωγά Ζεύγη, αντλίες κλπ.) και στις επαγγελματικές μετακινήσεις (κυρίως με επιβατικά Ι.Χ. οχήματα) και οι συνεπαγόμενες εκπομπές αερίων ρυπαντών.
- Η κατανάλωση και διαχείριση αναλωσίμων και κυρίως του χαρτιού ιδιαίτερα από τις κεντρικές υπηρεσίες του Ιδρύματος.
- Η κατανάλωση νερού από τους εργαζόμενους του ΠΙΟΠ και τους επισκέπτες των Μουσείων και η συνεπαγόμενη παραγωγή υγρών αποβλήτων (οικιακά αστικά λύματα)
- Οι εκλύσεις φθοριούχων αερίων του θερμοκηπίου από τις εγκαταστάσεις ψύξης και κλιματισμού.

Πίνακας 1 - Περιβαλλοντικές πλευρές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τις δραστηριότητες του ΠΙΟΠ

Περιβαλλοντική Πλευρά	Περιβαλλοντική Επίπτωση	ΣΒΣ	Κατηγοριοποίηση
Κατανάλωση ηλεκτρισμού στα κτήρια	Ανάληψη φυσικών πόρων για την παραγωγή ηλεκτρισμού	3,25	Άμεσες
Εκπομπές αερίων ρύπων που συνδέονται με την παραγωγή ηλεκτρισμού	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση CO ₂	3,25	Έμμεσες
	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση CH ₄	3,25	Έμμεσες
	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση N ₂ O	3,25	Έμμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση SO ₂	3,25	Έμμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση NO _x	3,25	Έμμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση PM	3,25	Έμμεσες
	Ρύπανση υδατικών πόρων	3,25	Έμμεσες
	Ρύπανση εδάφους	3,25	Έμμεσες
Κατανάλωση πετρελαιοειδών στα κτήρια (για θέρμανση χώρων και λειτουργία βοηθητικού εξοπλισμού)	Ανάληψη φυσικών πόρων	2,75	Άμεσες
Εκπομπές αερίων ρύπων που συνδέονται με την κατανάλωση	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση CO ₂	2,75	Άμεσες

Περιβαλλοντική Πλευρά	Περιβαλλοντική Επίπτωση	ΣΒΣ	Κατηγοριοποίηση
πετρελαίου στα κτήρια			
	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση CH ₄	2,75	Άμεσες
	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση N ₂ O	2,75	Άμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση SO ₂	2,75	Άμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση NO _x	2,75	Άμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση PM	2,75	Άμεσες
Συντήρηση κλιματιστικών	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από την έκλυση εκπομπών φθριοϋδρικών αερίων του θερμοκηπίου	2,75	Άμεσες
	Συμβολή στην καταστροφή της στοιβάδας του όζοντος από την έκλυση εκπομπών CFCs	1,75	Άμεσες
Κατανάλωση καυσίμων για επαγγελματικές μετακινήσεις με οχήματα	Ανάλωση φυσικών πόρων	2,25	Άμεσες
Εκπομπές αερίων ρύπων που συνδέονται με τις επαγγελματικές μετακινήσεις με οχήματα	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση CO ₂	2,25	Άμεσες
	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση CH ₄	2,25	Άμεσες
	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση N ₂ O	2,25	Άμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση SO ₂	2,25	Άμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση NO _x	2,25	Άμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση PM	2,25	Άμεσες
Κατανάλωση καυσίμων για επαγγελματικές μετακινήσεις με αεροπλάνα	Ανάλωση φυσικών πόρων	1,75	Άμεσες / Έμμεσες
Εκπομπές αερίων ρύπων που συνδέονται με τις επαγγελματικές μετακινήσεις με αεροπλάνα	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση CO ₂	1,75	Έμμεσες
	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση CH ₄	1,75	Έμμεσες
	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση N ₂ O	1,75	Έμμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση SO ₂	1,75	Έμμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση NO _x	1,75	Έμμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση PM	1,75	Έμμεσες
Κατανάλωση καυσίμων για επαγγελματικές μετακινήσεις με άλλα μέσα (τρένα, πλοία, λεωφορεία)	Ανάλωση φυσικών πόρων	1,5	Άμεσες / Έμμεσες
Εκπομπές αερίων ρύπων που συνδέονται με επαγγελματικές μετακινήσεις με άλλα μέσα (τρένα, πλοία, λεωφορεία)	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση CO ₂	1,5	Έμμεσες

Περιβαλλοντική Πλευρά	Περιβαλλοντική Επίπτωση	ΣΒΣ	Κατηγοριοποίηση
	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση CH ₄	1,5	Έμμεσες
	Συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από έκλυση N ₂ O	1,5	Έμμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση SO ₂	1,5	Έμμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση NOx	1,5	Έμμεσες
	Ρύπανση της ατμόσφαιρας από έκλυση PM	1,5	Έμμεσες
	Ρύπανση υδατικών πόρων	1,5	Έμμεσες
Κατανάλωση νερού στις Κτηριακές Μονάδες	Ανάλωση φυσικών πόρων	2,5	Άμεσες
Αστικά υγρά απόβλητα από τις Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ	Ρύπανση του αποδέκτη σε περίπτωση μη ελεγχόμενης διαχείρισής τους	2,25	Άμεσες / Έμμεσες
Χρήση καθαριστικών υλικών στα κτήρια	Ρύπανση του αποδέκτη σε περίπτωση μη ελεγχόμενης διαχείρισής τους	2	Άμεσες
Κατανάλωση χαρτιού εκδόσεων	Ανάλωση φυσικών πόρων	2,75	Άμεσες
Κατανάλωση αναλώσιμου χαρτιού	Ανάλωση φυσικών πόρων	2,25	Άμεσες
Κατανάλωση μελανιών και τόνερ	Ανάλωση φυσικών πόρων	1,5	Άμεσες
Προμήθεια / χρήση ηλεκτρονικού εξοπλισμού	Ανάλωση φυσικών πόρων	1,25	Άμεσες
Προμήθεια / χρήση ηλεκτρικού εξοπλισμού	Ανάλωση φυσικών πόρων	1,25	Άμεσες
Προμήθεια / χρήση αναλώσιμων γραφείου	Ανάλωση φυσικών πόρων	2	Άμεσες
Προμήθεια / χρήση επίπλων γραφείου	Ανάλωση φυσικών πόρων	1,25	Άμεσες
Στερεά απόβλητα αστικού τύπου	Ρύπανση του αποδέκτη σε περίπτωση μη ασφαλούς διαχείρισής τους	2	Άμεσες
Στερεά απόβλητα – χαρτί	Ρύπανση του αποδέκτη σε περίπτωση μη ασφαλούς διαχείρισής τους	2,25	Άμεσες
Στερεά απόβλητα – τόνερ και μελάνια	Ρύπανση του αποδέκτη σε περίπτωση μη ασφαλούς διαχείρισής τους	1,75	Άμεσες
Στερεά απόβλητα – ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός	Ρύπανση του αποδέκτη σε περίπτωση μη ασφαλούς διαχείρισής τους	1,5	Άμεσες
Στερεά απόβλητα – παλαιά έπιπλα	Ρύπανση του αποδέκτη σε περίπτωση μη ασφαλούς διαχείρισής τους	1,5	Άμεσες
Στερεά απόβλητα – από κατασκευές/ ανακαινίσεις κτηρίων	Ρύπανση του αποδέκτη σε περίπτωση μη ασφαλούς διαχείρισής τους	1,5	Άμεσες
Θόρυβος	Όχληση σε γεινιάζοντες φυσικούς ή ανθρωπογενείς αποδέκτες	1,75	Άμεσες

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 28 από 47

6 Εφαρμοστές Νομικές Απαιτήσεις

Οι δραστηριότητες του ΠΙΟΠ δεν συνοδεύονται εν γένει από σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, συγκρινόμενες για παράδειγμα με βιομηχανικές δραστηριότητες. Εντούτοις, το κανονιστικό πλαίσιο επιβάλλει συγκεκριμένες απαιτήσεις για τις σημαντικότερες περιβαλλοντικές πλευρές που σχετίζονται με τη λειτουργία Οργανισμών αυτού του είδους και προδιαγράφει συγκεκριμένο πλαίσιο διαχείρισης των σημαντικότερων περιβαλλοντικών φορτίων. Ειδικότερα προβλέπονται συγκεκριμένες απαιτήσεις για:

- Την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υλικών και εξοπλισμού.
- Τη συντήρηση του εξοπλισμού.
- Τον έλεγχο ουσιών που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και στην καταστροφή της στοιβάδας του όζοντος.
- Την προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας και των ενεργειακών ελέγχων.
- Την αδειοδότηση συγκεκριμένων κατηγοριών εξοπλισμού.
- Την περιβαλλοντική διαχείριση των κτηρίων του ΠΙΟΠ.
- Την περιβαλλοντική αδειοδότηση κτηρίων μεγάλης επιφάνειας και μουσείων

Στον **Πίνακα 2** παρουσιάζεται μια σύντομη επισκόπηση του εφαρμοστέου νομικού πλαισίου στις ασκούμενες δραστηριότητες του ΠΙΟΠ.

Πίνακας 2 - Εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος, σε συνάρτηση με τις επιπτώσεις από τη λειτουργία του ΠΙΟΠ

Θεματικό πεδίο	Σχετικές Ρυθμίσεις	Κύρια πρόβλεψη/ενέργεια
Διαχείριση στερεών αποβλήτων: ανακύκλωση φορητών μπαταριών	v.1650/1986 (ιδ. άρθρο 12), v.2939/2001-v.3854/2010, ΚΥΑ 41624/2010, ΚΥΑ 50910/2003, ΚΥΑ 13588/2006, ΚΥΑ 24944/2006, ΚΥΑ 8668/2007, v.4042/2012, οδηγίες 2006/66-2008/103, Απόφαση 2001/118/ΕΚ	Η συλλογή των μπαταριών οργανώνεται σε συνεργασία με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.
Διαχείριση στερεών αποβλήτων: επαναχρησιμοποίηση-ανακύκλωση ηλ. στηλών- συσσωρευτών επαγγελμ. χρήσης (γραφείου, Η/Μ εξοπλισμού, κ.ά.)	v.1650/1986 (ιδ. άρθρο 12), v.2939/2001-v.3854/2010, ΚΥΑ 41624/2010, ΚΥΑ 50910/2003, ΚΥΑ 13588/2006, ΚΥΑ 24944/2006, ΚΥΑ 8668/2007, v.4042/2012, οδηγίες 2006/66-2008/103, Απόφαση 2001/118/ΕΚ	Συμβατική δέσμευση των συνεργαζόμενων εταιριών συντήρησης για περιβαλλοντικά ορθή, νόμιμη διαχείριση και προσκόμιση σχετικής Βεβαίωσης.
Διαχείριση στερεών αποβλήτων: επαναχρησιμοποίηση-ανακύκλωση μελανιών και τόνερ	v.1650/1986 (ιδ. άρθρο 12), v.2939/2001-ΚΥΑ 9268/2007-v.3854/2010, ΚΥΑ 50910/2003, v.4042/2012, οδηγίες 94/62 και τροποπ. 2004/12-2008/98, Απόφαση 2001/118/ΕΚ	Συλλογή και διάθεση για επαναχρησιμοποίηση-ανακύκλωση, από συνεργαζόμενη εξειδικευμένη εταιρία, με προσκόμιση σχετικής Βεβαίωσης.
Διαχείριση στερεών αποβλήτων: ανακύκλωση χαρτιού	v.1650/1986 (ιδ. άρθρο 12), v.2939/2001-ΚΥΑ 9268/2007-v.3854/2010, ΚΥΑ 50910/2003, v.4042/2012, οδηγίες 94/62 και τροποπ. 2004/12-2008/98, Απόφαση 2001/118/ΕΚ	Το χαρτί παραδίδεται από τη συνεργαζόμενη εταιρία συλλογής-μεταφοράς σε μονάδες ανακύκλωσης και προσκομίζεται σχετική Βεβαίωση ανακύκλωσης.
Διαχείριση στερεών αποβλήτων: εναλλακτική διαχείριση-ανακύκλωση	ΠΔ 117/2004, ΚΥΑ 12145/2004, ΠΔ 15/2006, v.4042/2012, ΠΔ 114/2013, οδηγίες 2002/95-	Επαναχρησιμοποίηση εξοπλισμού, σε συνεργασία με τον Όμιλο Τράπεζας Πειραιώς.

ΑΗΗΕ	2002/96-2003/108-2011/65-2012/19, Απόφαση 2001/118/ΕΚ	Εάν απαιτηθεί, συνεργασία για τη συλλογή των ΑΗΗΕ με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.
Διαχείριση στερεών αποβλήτων: εναλλακτική διαχείριση-ανακύκλωση φωτιστικών ειδών-λαμπτήρων	ΠΔ 117/2004 (Παράρτημα ΙΑ, Κατηγορία 5), ΚΥΑ 12145/2004, ΠΔ 15/2006, ΥΑ 133480/2011, ν.4042/2012, ΠΔ 114/2013, οδηγίες 2002/95-2002/96- 2003/108-2011/65-2012/19, Απόφαση 2001/118/ΕΚ	Η συλλογή των φωτιστικών ειδών οργανώνεται σε συνεργασία με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.
Εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων ελαίων (Η/Μ εξοπλισμού κ.ά.)	ν.1650/1986 (ιδ. άρθρο 12), ν.2939/2001- ν.3854/2010, ΠΔ 82/2004, ΚΥΑ 13588/2006, ΚΥΑ 24944/2006, ΚΥΑ 8668/2007, ν.4042/2012, οδηγία 2008/98, Απόφαση 2001/118/ΕΚ	Συμβατική δέσμευση των συνεργαζόμενων εταιριών συντήρησης για περιβαλλοντικά ορθή, νόμιμη διαχείριση και προσκόμιση σχετικής Βεβαίωσης.
Έλεγχος-ανάκτηση φθοριούχων αερίων θερμοκηπίου (από εξοπλισμό ψύξης-κλιματισμού-πυροπροστασίας)	ν.1650/1986 (ιδ. άρθρο 8), ΚΥΑ 18694/2012, Κανονισμός (ΕΚ) 842/2006, Κανονισμοί (ΕΚ) 1497/2007-1516/2007, Κανονισμοί (ΕΚ) 303/2008-304/2008-308/2008	Συντήρηση-έλεγχος-ανάκτηση από εξειδικευμένες (πιστοποιημένες) επιχειρήσεις/Τήρηση αρχείων δεδομένων/Δελτία ελέγχου ψυκτικής εγκατάστασης και εγκατάστασης κλιματισμού
Διαχείριση ελεγχόμενων ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος, σε εγκαταστάσεις κλιματισμού-ψύξης-πυρόσβεσης	ν.1650/1986 (ιδ. άρθρο 8), ΚΥΑ 37411/2007, Κανονισμός (ΕΚ) 1005/2009	Συντήρηση-έλεγχος από εξειδικευμένες εταιρίες-προσωπικό Αρχεία δεδομένων/Δελτία ψυκτικής εγκατάστασης-κλιματισμού-πυρόσβεσης
Συντήρηση-έλεγχος εγκαταστάσεων θέρμανσης (λεβήτων), κλιματισμού	ν.1650/1986 (ιδ. άρθρο 8, παρ. δ), ΚΥΑ 5825/2010, ΠΔ 100/2010, ΥΑ 189533/2011, ΥΑ 1192/2012, ν.4111/2013 (άρθρο 31), ν.4122/2013 (ιδ. άρθρα 2, 14, 15, 16, 19),	Συμπλήρωση σχετικών φύλλων συντήρησης/Τήρηση αρχείων συντήρησης- ελέγχου
Χρήση εφεδρικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής (Η/Ζ)	ν.2244/1994, ΚΥΑ 95209/1994, ν.2773/1999 (ιδ. άρθρο 10), ΥΑ 17951/2000 (ιδ. άρθρο 22), ν.3468/2006 (ιδ. άρθρα 8 και 28), ΥΑ 25131/2009, ν.4001/2011(άρθρο 132), ΚΥΑ 45964/2013 (ιδ. άρθρο 2 παρ. γ iii και άρθρο 3 παρ. 5)	Συμβατική δέσμευση των συνεργαζόμενων εταιριών συντήρησης για περιβαλλοντικά ορθή, νόμιμη διαχείριση (ιδ. των αποβλήτων ελαίων) και προσκόμιση σχετικής Βεβαίωσης. Βεβαιώσεις/Αποφάσεις εξαίρεσης, κατά περίπτωση -ενδεχομένως- αδειοδότηση, ΠΠΔ
Εξοικονόμηση ενέργειας στα κτήρια	ΚΥΑ 5825/2010, ΥΑ 17178/2010, ΠΔ 100/2010, Εγκ. ΥΠΕΚΑ 2279/22.12.2010, Εγκ. ΥΠΕΚΑ 382/12.01.2012, ΠΟΛ 1018/13.01.2012, ΥΑ 1192/2012, ν.4111/2013 (άρθρο 31), ν.4122/2013- ν.4156/2013 (άρθρο τρίτο, παρ. 4), οδηγίες 2010/31-2012/27	Προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας (λαμπτήρες, αισθητήρες, κ.ά.) Πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης για ριζική ανακαίνιση κτηρίου/κτηριακής μονάδας.
Περιορισμός πτητικών οργανικών ενώσεων (ΠΟΕ) από χρήση οργανικών διαλυτών σε χρώματα διακόσμησης	ΚΥΑ 437/2006-ΚΥΑ 287/2010-ΚΥΑ 120/2012, οδηγίες 2004/42-2010/79	Οι προβλεπόμενες οριακές τιμές και η επισημάνση των προϊόντων λαμβάνονται υπόψη κατά την προμήθειά τους και την ανάθεση-επίβλεψη σχετικών εργασιών από τις Τεχνικές Υπηρεσίες.
Εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων εκσκαφών-κατασκευών- κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ)	ν.1650/1986 (ιδ. άρθρο 12), ν.2939/2001- ν.3854/2010, ΚΥΑ 50910/2003, ΚΥΑ 36259/2010, ν.4030/2011(άρθρο 40), οδηγία 2008/98 (ιδ. άρθρο 11), Απόφαση 2001/118/ΕΚ	Οι συνεργαζόμενοι με τις Τεχνικές Υπηρεσίες εργολήπτες και οι εταιρίες συλλογής- μεταφοράς δεσμεύονται για την περιβαλλοντικά ορθή, νόμιμη διαχείριση των ΑΕΚΚ, σε συνεργασία με εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης ΑΕΚΚ και για την προσκόμιση της προβλεπόμενης Βεβαίωσης.
Μέτρα ηχομόνωσης-ηχοπροστασίας (ιδ. από κλιματιστικά και χρήση εξοπλισμού σε εξωτερικούς χώρους)	ΠΔ 1180/81, ν.1650/1986 (ιδ. άρθρο 14), ΠΔ 14/1999, ΚΥΑ 37393/2003-ΚΥΑ 9272/2007 και οδηγίες 2000/14-2005/88	Λαμβάνονται -εφόσον απαιτείται- συμπληρωματικά μέτρα απόσβεσης ήχων- κραδασμών.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 30 από 47

Πρόληψη πρόκλησης ζημίας σε έδαφος/ύδατα/προστατευόμενους οικοτόπους και είδη	ΠΔ 148/2009, οδηγία 2004/35 (ΚΥΑ 13588/2006, ΚΥΑ 24944/2006, ΚΥΑ 8668/2007)	Λήψη προληπτικών μέτρων ελέγχου από τους Φύλακες των Μουσείων και σύνταξη Αναφορών
Περιβαλλοντική αδειοδότηση κτηρίων (γραφείων) μεγάλης επιφάνειας και μουσείων	ν.4014/2011, ΥΑ 1958/2012, ΥΑ 20741/2012, ΚΥΑ 48963/2012, ΚΥΑ 167563/2013, ΚΥΑ 170078/2013, ΥΑ 170225/2014, οδηγία 2011/92	Τήρηση ισχύουσας διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, με ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ, κατά περίπτωση
Έργο/δραστηριότητα εντός περιοχής δικτύου Natura 2000	ν.1650/1986 (ιδ. άρθρα 18-21), ΚΥΑ 33318/1998-ΚΥΑ 14849/2008, ΚΥΑ 37338/2010-ΚΥΑ 8353/2012, ν.3937/2011, ν.4014/2011 (ιδ. άρθρο 10), ΥΑ 52983/2013, ΥΑ 170225/2014 (ιδ. Παράρτημα 3.2), οδηγίες 79/409-2009/147 και 92/43	Υποβολή Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για την ανανέωση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων

7 Περιβαλλοντικοί Σκοποί και Στόχοι – Περιβαλλοντικά Προγράμματα

Στα πλαίσια εφαρμογής του ΣΠΔ και σε ετήσια βάση το ΠΙΟΠ θέτει περιβαλλοντικούς σκοπούς και στόχους μέσω συγκεκριμένης Διαδικασίας. Επιδιώκεται η συστηματική παρακολούθηση και ο περιορισμός των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία και τις δραστηριότητες του Ιδρύματος, αποσκοπώντας με τον τρόπο αυτό στη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης. Η επίτευξη των περιβαλλοντικών αυτών στόχων γίνεται μέσω της υλοποίησης συγκεκριμένων περιβαλλοντικών προγραμμάτων, για τα οποία προϋπολογίζονται οι απαραίτητοι χρηματικοί πόροι και ενεργοποιείται το κατάλληλο προσωπικό. Στον **Πίνακα 3** συνοψίζονται οι βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι και τα αντίστοιχα περιβαλλοντικά προγράμματα του ΠΙΟΠ για το 2014.

Πίνακας 3 - Περιβαλλοντικοί στόχοι και περιβαλλοντικά προγράμματα του ΠΙΟΠ για το έτος 2014

Δραστηριότητα-Περιβαλλοντική Πλευρά	Περιβαλλοντικός Στόχος	Περιβαλλοντικά Προγράμματα	Ημερομηνία Ολοκλήρωσης
Κατανάλωση ηλεκτρισμού στα κτήρια	Μείωση κατά 5% της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στο σύνολο των κτηριακών μονάδων του ΠΙΟΠ	<ul style="list-style-type: none"> – Προπαρασκευαστικές μελέτες προετοιμασίας τεχνικών παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας – Τοποθέτηση φωτοκυττάρων – ανιχνευτών κίνησης φωτισμού στα WC του συνόλου των κτηρίων του ΠΙΟΠ – Εγκατάσταση συστημάτων BEMS	12/2014 ²
Εκπομπές αερίων ρύπων που συνδέονται με την παραγωγή ηλεκτρισμού	Μείωση κατά 4% των εκπομπών αερίων ρύπων που συνδέονται με την παραγωγή ηλεκτρισμού στο σύνολο των κτηριακών μονάδων του ΠΙΟΠ	<ul style="list-style-type: none"> – Προπαρασκευαστικές μελέτες προετοιμασίας τεχνικών παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας – Τοποθέτηση φωτοκυττάρων – ανιχνευτών κίνησης φωτισμού στα WC του συνόλου των κτηρίων του ΠΙΟΠ – Εγκατάσταση συστημάτων BEMS	12/2014 ³
Κατανάλωση πετρελαιοειδών στα κτήρια (για θέρμανση χώρων και λειτουργία βοηθητικού εξοπλισμού)	Μείωση κατά 2% της κατανάλωσης πετρελαιοειδών (για θέρμανση χώρων και λειτουργία βοηθητικού εξοπλισμού) σε όλες τις κτηριακές μονάδες του ΠΙΟΠ.	<ul style="list-style-type: none"> – Προπαρασκευαστικές μελέτες προετοιμασίας τεχνικών παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας – Εγκατάσταση συστημάτων BEMS	12/2014 ⁴
Εκπομπές αερίων ρύπων που συνδέονται με την	Μείωση κατά 1% των εκπομπών αερίων ρύπων που συνδέονται με την κατανάλωση πετρελαίου σε όλες τις	<ul style="list-style-type: none"> – Προπαρασκευαστικές μελέτες προετοιμασίας τεχνικών παρεμβάσεων εξοικονόμησης	12/2014 ⁵

² Ως μέγιστη διάρκεια συγκεκριμένων επιμέρους δράσεων των προγραμμάτων ορίζεται το χρονικό διάστημα των 24 μηνών, έως το Μάρτιο του 2016.

³ Ο.π.

⁴ Ο.π.

⁵ Ως μέγιστη διάρκεια συγκεκριμένων επιμέρους δράσεων των προγραμμάτων ορίζεται το χρονικό διάστημα των 24 μηνών, έως το Μάρτιο του 2016.

Δραστηριότητα-Περιβαλλοντική Πλευρά	Περιβαλλοντικός Στόχος	Περιβαλλοντικά Προγράμματα	Ημερομηνία Ολοκλήρωσης
κατανάλωση πετρελαίου στα κτήρια	κτηριακές μονάδες του ΠΙΟΠ	ενέργειας – Εγκατάσταση συστημάτων BEMS	
Κατανάλωση νερού στις Κτηριακές Μονάδες	Μείωση κατά 3% της κατανάλωσης νερού σε όλες τις κτηριακές μονάδες του ΠΙΟΠ	Τοποθέτηση μπαταριών οικονομίας νερού στα WC	12/2014
Χρήση καθαριστικών υλικών στα κτήρια	Πιλοτική χρήση «πράσινων καθαριστικών» προϊόντων στα Κεντρικά Γραφεία του ΠΙΟΠ	Πιλοτικό πρόγραμμα χρήσης «πράσινων καθαριστικών» προϊόντων	12/2014
Στερεά απόβλητα – ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός	Εφαρμογή της ανακύκλωσης φορητών ηλεκτρικών συσσωρευτών στις δέκα (10) Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ	Προγράμματα ανακύκλωσης	12/2014
Στερεά απόβλητα – ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός	Εφαρμογή της ανακύκλωσης λαμπτήρων στις δέκα (10) Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ.	Προγράμματα ανακύκλωσης	12/2014
Στερεά απόβλητα – ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός	Εφαρμογή της ανακύκλωσης Α.Η.Η.Ε. στις δέκα (10) Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ.	Προγράμματα ανακύκλωσης	12/2014
Στερεά απόβλητα – χαρτί	Εφαρμογή της ανακύκλωσης χαρτιού στις δέκα (10) Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ.	Προγράμματα ανακύκλωσης	12/2014
Στερεά απόβλητα – τόνερ και μελάνια	Εφαρμογή της ανακύκλωσης τόνερ και μελανιών στις δέκα (10) Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ.	Προγράμματα ανακύκλωσης	12/2014
Κατανάλωση χαρτιού εκδόσεων	Μείωση της κατανάλωσης χαρτιού εκδόσεων κατά 10% μέσω της παραγωγής «ηλεκτρονικών» εκδόσεων	Προώθηση των ηλεκτρονικών εκδόσεων	12/2014

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 33 από 47

8 Ανάλυση Περιβαλλοντικής Επίδοσης

Στην ενότητα αυτή καταγράφονται οι περιβαλλοντικές επιδόσεις του ΠΙΟΠ για το έτος 2013. Με απόφαση της Διοίκησης, το Ίδρυμα δεσμεύεται για τη δημοσιοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία και τις δραστηριότητές του, καθώς και των μέτρων που λαμβάνει για τον περιορισμό τους.

8.1 Διαχείριση πρώτων υλών, φυσικών & ενεργειακών πόρων

Ενέργεια

Οι ενεργειακοί πόροι που χρησιμοποιούνται στις κτηριακές μονάδες του ΠΙΟΠ είναι ηλεκτρική ενέργεια και πετρελαιοειδή (πετρέλαιο και βενζίνη) για τη θέρμανση χώρων κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου, τη λειτουργία βοηθητικού εξοπλισμού (εφεδρικά Η/Ζ, πετρελαιοκίνητες αντλίες του Πυροσβεστικού Συστήματος κλπ.) καθώς και τις επαγγελματικές μετακινήσεις του προσωπικού.

Ηλεκτρική ενέργεια καταναλώνεται σε όλες τις κτηριακές μονάδες για φωτισμό, τη λειτουργία ηλεκτρικού εξοπλισμού (ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εκτυπωτές, εξοπλισμός Μουσειακών χώρων όπως π.χ. φωτισμός ενυδρείου στο Μουσείο Στυμφαλίας κλπ.) και κλιματισμό. Η τροφοδοσία γίνεται μέσω του δικτύου χαμηλής και μέσης τάσης (π.χ. Κτήριο Βιβλιοθήκης). Ο υπολογισμός της ηλεκτρικής

κατανάλωσης του κτηρίου της Βιβλιοθήκης προκύπτει από τα κοινόχρηστα όλου του κτηριακού συγκροτήματος στα οποία εμφανίζονται δύο καταναλώσεις να χρεώνονται στο ΠΙΟΠ (πραγματική κατανάλωση ΠΙΟΠ και ποσοστιαία χρέωση κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας για τους κοινόχρηστους χώρους). Η συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε όλα τα κτήρια του ΠΙΟΠ ανήλθε το 2013 σε **956,01 MWh** (Πίνακας 4). Η κατανάλωση αυτή αντιστοιχεί σε **61,47 kWh/m²** και **13.465 kWh/εργαζόμενο**.

Πετρέλαιο χρησιμοποιείται για τη θέρμανση των χώρων των Μουσείων κατά τη διάρκεια των χειμερινών μηνών, ενώ τα υπόλοιπα κτήρια (Κεντρικό Κτήριο στην Πλάκα, Ιστορικό Αρχείο, Κεντρική Βιβλιοθήκη ΠΙΟΠ και Πωλητήριο) χρησιμοποιούν ηλεκτρισμό για τη θέρμανση των χώρων (αντλίες θερμότητας). Σε όλα τα Μουσεία υπάρχουν εγκατεστημένοι λέβητες πετρελαίου, η συντήρηση και ρύθμιση των παραμέτρων των οποίων γίνεται από εξειδικευμένα συνεργεία σε ετήσια βάση σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Μικρές ποσότητες πετρελαίου χρησιμοποιούνται για τη λειτουργία βοηθητικού εξοπλισμού όπως τα εφεδρικά ηλεκτροπαραγωγά ζεύγη στα Μουσεία

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας

Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (MWh)	956,01
Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (kWh/m ²)	61,47
Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (kWh/εργαζ)	13.465

Πίνακας 4 - Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας για το 2013

Κατανάλωση πετρελαίου

Συνολική κατανάλωση πετρελαίου (lit)	23.010
Συνολική κατανάλωση πετρελαίου (lit /m ²)	1,48
Συνολική κατανάλωση πετρελαίου (lit /εργαζ)	324,1

Πίνακας 5 - Κατανάλωση πετρελαίου για το 2013

Υδροκίνησης και Περιβάλλοντος Στυμφαλίας καθώς και οι αντλίες των Πυροσβεστικών Συστημάτων. Δεδομένου ότι βοηθητικός εξοπλισμός λειτουργεί σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης οι μέχρι σήμερα καταναλώσεις είναι πολύ μικρές και αφορούν σχεδόν αποκλειστικά δοκιμαστικές λειτουργίες μικρής διάρκειας που πραγματοποιούνται σε τακτικές χρονικές περιόδους για τον έλεγχο της λειτουργίας του εξοπλισμού. Οι συνολικές προμήθειες πετρελαίου για το 2013 σύμφωνα με τα παραστατικά αγοράς, ανήλθαν σε **23.010 lt (Πίνακας 5)**. Η κατανάλωση αυτή αντιστοιχεί σε **1,48 lit/m²** και **324,1 lit/εργαζόμενο**.

Όσον αφορά στις επαγγελματικές οδικές μετακινήσεις των εργαζομένων οι συνολικές καταναλώσεις καυσίμων εκτιμώνται κατά προσέγγιση βάσει στατιστικών στοιχείων που συγκεντρώνονται από το ΠΙΟΠ για τις μετακινήσεις του προσωπικού. Κάθε εργαζόμενος / συνεργάτης που πραγματοποιεί επαγγελματικό ταξίδι (είτε με δικό του, είτε με ενοικιαζόμενο όχημα, είτε με εταιρικό όχημα), με την επιστροφή στη βάση του συμπληρώνει το εξοδολόγιο του ταξιδιού που πραγματοποίησε και στο οποίο επισυνάπτει σχετικές αποδείξεις και τιμολόγια που αποδεικνύουν τα έξοδα μετακίνησης.

Βάσει των παραστατικών αγοράς βενζίνης οι καταναλώσεις για τις επαγγελματικές μετακινήσεις του προσωπικού με οχήματα το 2013 υπολογίστηκαν σε **2.916 lit (Πίνακας 6)**, ποσότητες σημαντικά χαμηλότερες από τις καταναλώσεις πετρελαίου για θέρμανση χώρων. Οι ποσότητες αυτές υπολογίστηκαν βάσει των δαπανών αγοράς και της μέσης τιμής αμόλυβδης βενζίνης την αντίστοιχη περίοδο σύμφωνα με τα επίσημα δελτία τιμών του ΥΠΕΚΑ και του Παρατηρίου Τιμών Καυσίμων. Θεωρώντας ότι οι μετακινήσεις πραγματοποιήθηκαν με όχημα 1.400 cc με μέση κατανάλωση καυσίμου 7,9 lit/100km εκτιμάται ότι διανύθησαν **36.917 km**.

Για τον υπολογισμό των αεροπορικών και ακτοπλοϊκών μετακινήσεων για επαγγελματικούς λόγους των στελεχών του Ιδρύματος γίνεται αναλυτική καταγραφή όλων των αεροπορικών διαδρομών που πραγματοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους βάσει στοιχείων που δίνονται από συνεργαζόμενο ταξιδιωτικό γραφείο. Βάσει των στοιχείων υπολογίστηκε ότι κατά τη διάρκεια του έτους 2013 τα

Επαγγελματικές μετακινήσεις στελεχών			
	Οδικές	Αεροπορικές	Ακτοπλοϊκές
Συνολικά χιλιόμετρα που διανύθησαν (km)	36.917	42.305	7.138
Χιλιόμετρα ανά εργαζόμενο (km/εργαζόμενο)	520,0	595,9	100,5
Τύπος Καυσίμου	Βενζίνη	Jet kerosene	Μαζούτ
Συνολική κατανάλωση καυσίμου για επαγγελματικές μετακινήσεις	2.916 lit	1,71 t	0,10 t
Κατανάλωση καυσίμου για επαγγελματικές μετακινήσεις ανά εργαζόμενο	41,08 lit/εργαζ.	24,09 kg/εργαζ.	1,38 kg/εργαζ.

Πίνακας 6 – Επαγγελματικές μετακινήσεις στελεχών ΠΙΟΠ για το 2013

στελέχη του ΠΙΟΠ διήνυσαν συνολικά **42.305 επιβατοχιλιόμετρα** σε επαγγελματικά ταξίδια με αεροπλάνο και **7.138 επιβατοχιλιόμετρα** με πλοία (Πίνακας 6). Χρησιμοποιώντας τα στοιχεία της διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας για τις μετακινήσεις με αεροπλάνο και θαλάσσια μέσα⁶ υπολογίστηκε ότι η κατανάλωση καυσίμου που αντιστοιχεί στις μετακινήσεις των στελεχών του

⁶ Samaras Z., Zaxariadis T., Tourlou E., Giannouli M. And Mpampatzinopoulos A., (2002), Development of a Database System for the Calculation of indicators of Environmental Pressure Caused by Transport. LAT, University of Thessaloniki, Greece. EC Final Report. October 2002

ΠΙΟΠ αντιστοιχεί σε **1,71 t** καυσίμου αεροπορίας (jet kerosene) και σε **0,10 t** ναυτιλιακού καυσίμου (μαζούτ) για το 2013.

Είναι προφανές ότι πρόσθετες ποσότητες καυσίμων και ενεργειακών πόρων χρησιμοποιούνται κατά την μετακίνηση των στελεχών και εργαζομένων του Ιδρύματος από το σπίτι προς την εργασία τους και αντίστροφα (όταν τα στελέχη χρησιμοποιούν μέσα μαζικής μεταφοράς ή ΙΧ οχήματα για τη μετακίνηση των οποίων δεν λαμβάνουν αποζημίωση αγοράς καυσίμου). Εντούτοις, δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία που να επιτρέπουν τον υπολογισμό των ποσοτήτων των καυσίμων της κατηγορίας αυτής.

Νερό

Το νερό που καταναλώνεται στις Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ, προέρχεται από τα δημοτικά δίκτυα ύδρευσης και χρησιμοποιείται για τον καθορισμό των χώρων, την ατομική υγιεινή εργαζομένων και επισκεπτών, την τροφοδότηση του μόνιμου πυροσβεστικού δικτύου καθώς και σε ορισμένες περιπτώσεις για το πότισμα της φύτευσης του περιβάλλοντος χώρου των Κτηριακών Μονάδων (π.χ. Μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας).

Η μέτρηση της καταναλισκόμενης ποσότητας νερού γίνεται μέσω των υδρομέτρων που είναι εγκατεστημένα στις παροχές των Κτηριακών Μονάδων. Με εξαίρεση ορισμένα κτήρια στα οποία οι ενδείξεις των υδρομετρητών καταγράφονται από τις αρμόδιες εταιρείες ύδρευσης σε τακτική τετραμηνιαία ή τριμηνιαία βάση (και αντίστοιχα εκδίδονται οι σχετικοί λογαριασμοί), στα περισσότερα κτήρια τα οποία είναι εντός των διοικητικών ορίων μικρότερων Δήμων, οι ενδείξεις των υδρομετρητών δεν καταγράφονται σε τακτική βάση. Για το λόγο αυτό το ΠΙΟΠ έχει αναπτύξει στα πλαίσια του ΣΠΔ διαδικασία για την καταγραφή των ενδείξεων των υδρομετρητών και την παρακολούθηση της κατανάλωσης νερού σε τακτική βάση.

Για το 2013 η συνολική ποσότητα νερού που καταναλώθηκε στους χώρους του ΠΙΟΠ εκτιμάται σε **7.680 m³** και αντιστοιχεί σε **108,17 m³/εργαζόμενο** και σε **0,49 m³/m²** (Πίνακας 7). Οι καταναλώσεις για το 2013 εκτιμάται ότι είναι ιδιαίτερα αυξημένες λόγω προβλημάτων διαρροών που παρατηρήθηκαν στα Μουσεία Πλινθοκεραμοποιίας Βόλου κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013 και Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου κατά το 2^ο εξάμηνο του 2013.

Για τα κτήρια που υπήρχαν διαθέσιμοι λογαριασμοί (Κεντρικό Κτήριο, Ιστορικό Αρχείο, Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας Βόλου, Μουσείο Ελίας και

Ελαιολάδου Σπάρτης και Μουσείο Μαρμαροτεχνίας Τήνου) η ετήσια κατανάλωση νερού, στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης, υπολογίζεται από τις ενδείξεις των λογαριασμών ύδρευσης του παρόχου.

Στο κτήριο Βιβλιοθήκης υπάρχει ένας υδρομετρητής εγκατεστημένος από την ΕΥΔΑΠ για το σύνολο του κτηρίου και το κόστος νερού συμπεριλαμβάνεται στα κοινόχρηστα. Η συνολική κατανάλωση της Βιβλιοθήκης υπολογίζεται από τη συνολική κατανάλωση του κτηρίου και το ποσό που αναλογεί στο ΠΙΟΠ.

Για τα Μουσεία Περιβάλλοντος, Μετάξης και το Υπάιθριο Μουσείο Υδροκίνησης όπου δεν υπάρχουν λογαριασμοί ύδρευσης εντός του 2013 η κατανάλωση εκτιμάται στη βάση των καταγραφών των ενδείξεων των υδρομετρητών από το προσωπικό του ΠΙΟΠ. Πιο συγκεκριμένα το προσωπικό του ΠΙΟΠ κατέγραψε τις ενδείξεις των μετρητών στις αρχές Νοεμβρίου 2013 και αρχές Ιανουαρίου 2014. Με βάση τις καταγραφές αυτές υπολογίστηκε η κατανάλωση για το τελευταίο δίμηνο του 2013. Με βάση τα στοιχεία των Μουσείων

Κατανάλωση νερού

Κατανάλωση νερού ανά εργαζόμενο (m ³ /εργαζ.)	108,17
Κατανάλωση νερού ανά μονάδα επιφάνειας (m ³ /m ²)	0,49

Πίνακας 7 - Δείκτες κατανάλωσης νερού στα κτήρια του ΠΙΟΠ για το 2013

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 36 από 47

για τα οποία υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία καταναλώσεων για το σύνολο του έτους (Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας Βόλου, Μουσείο Ελίας και Ελαιολάδου Σπάρτης και Μουσείο Μαρμαροτεχνίας Τήνου) υπολογίστηκε ότι το τελευταίο δίμηνο του έτους αντιστοιχεί στο 11,9% της ετήσιας κατανάλωσης (μη συμπεριλαμβανομένων των διαρροών που σημειώθηκαν στο Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του έτους). Συνεπώς η ετήσια κατανάλωση των Μουσείων εκτιμάται από την εξίσωση:

$$\text{Ετήσια Κατανάλωση} = \text{Κατανάλωση τελευταίου διμήνου} / 11,9\%$$

Στην περίπτωση του Μουσείου Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου, όπου δεν υπάρχουν λογαριασμοί ύδρευσης και υπάρχουν προβλήματα διαρροών από τον Ιούνιο του 2013 η ετήσια κατανάλωση υπολογίζεται ως εξής:

- Η κατανάλωση του β' εξαμήνου υπολογίζεται αναλογικά από την κατανάλωση του τελευταίου διμήνου όπως υπολογίζεται βάσει των καταγραφών,
- ενώ η κατανάλωση α' εξαμήνου υπολογίζεται βάσει του δείκτη κατανάλωσης ανά επισκέπτη όπως υπολογίζεται από τα στοιχεία των Μουσείων για τα οποία υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία καταναλώσεων για το σύνολο του έτους (μη συμπεριλαμβανομένων των διαρροών που σημειώθηκαν στο Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του έτους) και του αριθμού των επισκεπτών του Μουσείου την αντίστοιχη περίοδο.

Οι απώλειες λόγω διαρροών εκτιμώνται σε περίπου **1.000 m³** και υπολογίζονται ως εξής:

- Στο Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας υπολογίζεται η διαφορά της κατανάλωσης με βάση τους λογαριασμούς του πρώτου τριμήνου και της κατανάλωσης της αντίστοιχης περιόδου που υπολογίζεται με βάση τον δείκτη m³/επισκέπτη όπως προκύπτει από τα στοιχεία των λογαριασμών του Μουσείου για το υπόλοιπο του έτους
- Στο Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας υπολογίζεται η διαφορά της κατανάλωσης του β' εξαμήνου η οποία υπολογίζεται αναλογικά από την κατανάλωση του τελευταίου διμήνου και της κατανάλωσης της αντίστοιχης περιόδου που υπολογίζεται με βάση τον δείκτη m³/επισκέπτη όπως υπολογίζεται από τα στοιχεία των Μουσείων για τα οποία υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία καταναλώσεων για το σύνολο του έτους

Αναλώσιμα υλικά

Στο ΠΙΟΠ καταναλώνονται σημαντικές ποσότητες τόσο συμβατικού όσο και ανακυκλωμένου, μη χλωριωμένου χαρτιού, κυρίως από τις κεντρικές υπηρεσίες του Ιδρύματος που στεγάζονται στο κτήριο της Α. Γέροντα. Το συμβατικό χαρτί περιλαμβάνει τα αναλώσιμα είδη χαρτιού (χαρτί Α3-Α4 μη ανακυκλωμένο), χαρτικά είδη (όπως επιστολόχαρτα, σημειωματάρια, τετράδια κλπ.), καθώς και το χαρτί που χρησιμοποιείται για τις εκδόσεις και την επικοινωνία και προβολή του Ιδρύματος (βιβλία, ενημερωτικά φυλλάδια, προσκλήσεις, αφίσες κλπ.). Το ανακυκλωμένο χαρτί περιλαμβάνει αποκλειστικά αναλώσιμο χαρτί Α4/Α3 που χρησιμοποιείται στην καθημερινή λειτουργία του Ιδρύματος. Το 2013 η συνολική κατανάλωση συμβατικού αναλώσιμου χαρτιού έφθασε τα **109 kg**, ενώ η κατανάλωση ανακυκλωμένου αναλώσιμου χαρτιού ανήλθε σε **374 kg**. Η κατανάλωση χαρτικών ειδών (συμβατικό χαρτί) ανήλθε σε **99 kg**. Οι ποσότητες χαρτιού που χρησιμοποιούνται για τις εκδόσεις και την επικοινωνία και προβολή του Ιδρύματος (βιβλία, ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες κλπ.) είναι σημαντικά μεγαλύτερες από τις ποσότητες αναλώσιμου χαρτιού, γεγονός αναμενόμενο καθώς οι εκδόσεις σχετίζονται άμεσα με τις

βασικές δραστηριότητες του Ιδρύματος (διοργάνωση εκθέσεων και εκδηλώσεων στο δίκτυο Μουσείων, Έκδοση έργων, υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων). Σύμφωνα με τα παραστατικά αγοράς και τις τεχνικές προδιαγραφές (όπως καθορίζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΠΙΟΠ) για το 2013 η κατανάλωση χαρτιού εκδόσεων ανήλθε σε **25.766 kg**, η κατανάλωση χαρτιού επικοινωνίας και προβολής (φυλλάδια, αφίσες κλπ.) σε **2.985 kg** και η κατανάλωση χαρτιού σε χάρτινα προϊόντα που διατίθενται από το Κεντρικό Πωλητήριο του ΠΙΟΠ και τα πωλητήρια των Μουσείων σε **294 kg**. Βάσει των παραπάνω η συνολική κατανάλωση χαρτιού για το 2013 ανέρχεται σε **29.628 kg** εκ των οποίων τα **374 kg** αφορούν ανακυκλωμένο χαρτί. Πέρα από τα απόλυτα μεγέθη στον **Πίνακα 8** παρουσιάζονται και οι δείκτες κατανάλωσης χαρτιού ανά εργαζόμενο.

Όσον αφορά στην κατανάλωση μελανιών και τόνερ, το 2013 ανήλθε σε **252 τεμάχια**. Σύμφωνα με στοιχεία των κατασκευαστών το μοναδιαίο βάρος των τόνερ κυμαίνεται από 0,5-1,5 kg/τεμάχιο, των μελανοταινιών περί τα 200 gr/τεμάχιο ενώ των μελανοδοχείων inkjet από 40-300 gr/τεμάχιο. Αν λοιπόν η κατανάλωση κάθε τύπου τόνερ, μελανοταινίας και μελανοδοχείου που χρησιμοποιείται στις κτηριακές μονάδες του ΠΙΟΠ αναχθεί σε μονάδες βάρους βάσει των στοιχείων του κατασκευαστή η συνολική κατανάλωση μελανιών και τόνερ ανέρχεται σε **75,75 kg**. Στον **Πίνακα 9** παρουσιάζονται και οι δείκτες κατανάλωσης μελανιών και τόνερ ανά εργαζόμενο.

Χαρτί		
	kg	kg/εργαζ.
Συμβατικό χαρτί A3/A4	374	5,27
Ανακυκλωμένο χαρτί A3/A4	109	1,53
Χαρτικά είδη (τετράδια, σημειωματάρια κλπ.)	99	1,40
Χαρτί επικοινωνίας , προβολής	2.985	42,05
Χαρτί εκδόσεων	25.766	362,91
Πωλητέα προϊόντα χαρτιού	294	4,15
Συνολική κατανάλωση χαρτιού	29.628	417,30

Πίνακας 8 - Συνολική κατανάλωση χαρτιού ανά εργαζόμενο και ανά τύπο χαρτιού για το 2013

Μελάνια / τόνερ	
Κατανάλωση μελανιών και τόνερ (τεμάχια)	252
Κατανάλωση μελανιών και τόνερ (kg)	75,75
Κατανάλωση μελανιών και τόνερ (τεμάχια/εργαζόμενο)	3,55
Κατανάλωση μελανιών και τόνερ (kg/εργαζόμενο)	1,07

Πίνακας 9 - Συνολική κατανάλωση και δείκτες κατανάλωσης μελανιών και τόνερ ανά εργαζόμενο

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 38 από 47

8.2 Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Αέριοι ρυπαντές

Βασικές πηγές έκλυσης αερίων ρυπαντών από τις δραστηριότητες του ΠΙΟΠ είναι οι ακόλουθες:

- Άμεσες από την
  - κατανάλωση πετρελαίου για θέρμανση χώρων.
  - κατανάλωση πετρελαιοειδών για τη λειτουργία βοηθητικού εξοπλισμού (πετρελαίου και βενζίνης) και
  - κατανάλωση βενζίνης για τις μετακινήσεις του προσωπικού με οχήματα.
- Έμμεσες από την
  - κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε όλα τα κτήρια του ΠΙΟΠ
  - κατανάλωση ναυτιλιακού ντίζελ για τις ακτοπλοϊκές επαγγελματικές μετακινήσεις και jet fuel για τις αεροπορικές επαγγελματικές μετακινήσεις του προσωπικού του ΠΙΟΠ.

Οι συνολικές εκπομπές αερίων ρυπαντών από την καύση πετρελαιοειδών παρουσιάζονται στον **Πίνακα 10**, χρησιμοποιώντας τους αντίστοιχους συντελεστές εκπομπής που προτείνονται από τις κατευθυντήριες οδηγίες της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (IPCC, 2006) για το καύσιμο αυτό.

Η ηλεκτρική ενέργεια αποτελεί τη βασική ενεργειακή πηγή που χρησιμοποιείται για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών του ΠΙΟΠ και όλα τα κτήρια του Ιδρύματος τροφοδοτούνται μέσω του δικτύου χαμηλής τάσης. Παρά το ότι στους χώρους κατανάλωσής της η ηλεκτρική ενέργεια δεν συνδέεται με την έκλυση αερίων ρυπαντών, εντούτοις ο τομέας της ηλεκτροπαραγωγής θεωρείται μία από τις σημαντικότερες πηγές αερίων ρυπαντών, ιδιαίτερα όταν η παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας

	2013
CO ₂ (kg/έτος)	61.872
CH ₄ (kg/έτος)	8,35
N ₂ O (kg/έτος)	0,50
SO ₂ (kg/έτος)	38,84
NO _x (kg/έτος)	83,50
PM (kg/έτος)	17,95

Πίνακας 10 - Άμεσες εκπομπές αερίων ρυπαντών από την κατανάλωση πετρελαιοειδών για θέρμανση χώρων και τη λειτουργία του βοηθητικού Η/Μ εξοπλισμού στο σύνολο των Κτηριακών Μονάδων του ΠΙΟΠ

	2013
CO ₂ (kg/έτος)	809.615
CH ₄ (kg/έτος)	9,44
N ₂ O (kg/έτος)	8,44
SO ₂ (kg/έτος)	2.674
NO _x (kg/έτος)	1.788
PM (kg/έτος)	438,2

Πίνακας 10 - Έμμεσες εκπομπές αερίων ρυπαντών από την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο σύνολο των Κτηριακών Μονάδων του ΠΙΟΠ

βασίζεται στη χρήση ορυκτών καυσίμων (λιγνίτης, πετρέλαιο κ.ά.). Στην Ελλάδα η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συνεπάγεται σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, δεδομένου ότι στο διασυνδεδεμένο ηπειρωτικό σύστημα της χώρας η παραγωγή ηλεκτρισμού βασίζεται κυρίως στη χρήση λιγνίτη και φυσικού αερίου και δευτερευόντως στη χρήση πετρελαίου, υδροηλεκτρικών και άλλων ΑΠΕ, ενώ στα αυτόνομα ηλεκτρικά συστήματα των νησιών η ηλεκτροπαραγωγή γίνεται κυρίως μέσω πετρελαϊκών μονάδων και κάποιων αιολικών πάρκων. Έτσι, η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στα κτήρια του ΠΙΟΠ συνεπάγεται έκλυση αερίων ρυπαντών στους συμβατικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρισμού του ελληνικού ηλεκτρικού συστήματος. Οι εκπομπές αυτές υπολογίσθηκαν, στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, στη βάση των μέσων συντελεστών εκπομπής του ελληνικού ηλεκτρικού συστήματος (στη βάση του μεριδίου ηλεκτροπαραγωγής διαφορετικών τεχνολογιών και καυσίμων και των εκπομπών που καταγράφονται στην ετήσια Εθνική Έκθεση Απογραφής Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου) οι οποίοι αφορούν το έτος 2011 και παρουσιάζονται στον **Πίνακα 11**.

Όσον αφορά στις εκπομπές αερίων ρυπαντών από τις μετακινήσεις των εργαζομένων (οδικές, αεροπορικές και ακτοπλοϊκές), αυτές παρουσιάζονται στον **Πίνακα 12**.

	Οδικές	Αεροπορικές	Ακτοπλοϊκές
CO ₂ (kg/έτος)	6.632	5.281	305,5
CH ₄ (kg/έτος)	2,39	-	-
N ₂ O (kg/έτος)	0,77	-	-
SO ₂ (kg/έτος)	0,04	1,69	4,93
NO _x (kg/έτος)	18,86	17,35	7,28
PM (kg/έτος)	0,06	-	-

Πίνακας 11 - Εκπομπές αερίων ρυπαντών από τις επαγγελματικές μετακινήσεις στελεχών του ΠΙΟΠ για το 2013

Οι υπολογιζόμενες εκπομπές από τις μετακινήσεις του προσωπικού είναι σημαντικά χαμηλότερες σε σχέση με αυτές που συνδέονται με την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και πετρελαιοειδών στα κτήρια του ΠΙΟΠ.

Υγρά απόβλητα

Τα υγρά απόβλητα από τις δραστηριότητες του ΠΙΟΠ περιορίζονται σε αστικά υγρά απόβλητα, από τους χώρους υγιεινής, την καθαριότητα και το νερό που χρησιμοποιείται στα συστήματα θέρμανσης και ψύξης των κτηρίων του ΠΙΟΠ.

Στις περισσότερες Κτηριακές Μονάδες το σύνολο των υγρών αποβλήτων διοχετεύεται στα αντίστοιχα δημοτικά δίκτυα αποχέτευσης προς περαιτέρω επεξεργασία και τελική διάθεση σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Μόνο στην περίπτωση των Μουσείων Περιβάλλοντος Στυμφαλίας, Μαρμαροτεχνίας Τήνου και του Υπαίθριου Μουσείου Υδροκίνησης στη Δημητσάνα, όπου δεν υπάρχει δυνατότητα σύνδεσης με δίκτυο αποχέτευσης, το σύνολο των υγρών αποβλήτων διοχετεύονται σε σύστημα σηπτικού/απορροφητικού βόθρου κατάλληλης χωρητικότητας σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην πολεοδομική νομοθεσία. Σε περίπτωση που απαιτείται η εκκένωση των δεξαμενών, αυτή πραγματοποιείται από βυτιοφόρα ακαθάρτων ΦΔΧ, που έχουν την απαιτούμενη άδεια κυκλοφορίας, και οδηγούνται προς επεξεργασία και τελική διάθεση στην πλησιέστερη Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην νομοθεσία.

Η συνολική ποσότητα των υγρών αποβλήτων υπολογίζεται με βάση τη συνολική κατανάλωση νερού στο ΠΙΟΠ (μη συμπεριλαμβανομένων των ποσοτήτων νερού που καταναλώνονται για το πότισμα της φύτευσης του περιβάλλοντος χώρου των Μουσείων Περιβάλλοντος Στυμφαλίας και Μαρμαροτεχνίας

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 40 από 47

Τήνου και των διαρροών στα Μουσεία Πλινθοκεραμοποιίας και Βιομηχανικής Ελαιουργίας) και θεωρώντας απώλειες (πχ. λόγω εξάτμισης κ.ά.) της τάξης του 5%. Έτσι, το 2013 εκτιμάται πως η συνολική ποσότητα υγρών αποβλήτων ανήλθε σε **3.239 m³** και **45,62 m³/εργαζόμενο**.

Σε κάθε περίπτωση η διαχείριση των υγρών αποβλήτων, τόσο λόγω της ποσότητας όσο και της φύσης των αποβλήτων, θεωρείται ότι δεν αποτελεί πηγή σημαντικής περιβαλλοντικής όχλησης από τις δραστηριότητες του ΠΙΟΠ.

Στερεά απόβλητα

Τα στερεά απόβλητα από τις δραστηριότητες του Ιδρύματος, περιλαμβάνουν:

- Απόβλητα οικιακού τύπου από τους εργαζόμενους και επισκέπτες του Μουσείου
- Απόβλητα από αναλώσιμα υλικά όπως χαρτί, μελανοδοχεία και τόνερ
- Απόβλητα συσκευασίας
- Ειδικά απόβλητα όπως ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές που αποσύρονται, μπαταρίες, έπιπλα και εξοπλισμός γραφείου, λαμπτήρες, στερεά απόβλητα από κατασκευές / ανακαινίσεις κτηρίων κλπ.

Σε σχέση με το χαρτί το ΠΙΟΠ εφαρμόζει πρόγραμμα ανακύκλωσης, που σε πρώτη φάση καλύπτει τα κτήρια της Αττικής (με εξαίρεση το Κεντρικό Πωλητήριο) ενώ το 2014 θα επεκταθεί και στα Μουσεία της Περιφέρειας. Συνολικά για το έτος 2013 περίπου **1.160 kg** χαρτιού δόθηκαν προς ανακύκλωση. Το χαρτί που συλλέγεται στις κτηριακές μονάδες διατίθεται σε χαρτοβιομηχανίες μέσω του αδειοδοτημένου συλλέκτη. Το χρησιμοποιημένο χαρτί στις λοιπές Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ είτε ανακυκλώνεται μέσω των συστημάτων ανακύκλωσης των Δήμων (π.χ. στο Μουσείο Μαρμαροτεχνίας της Τήνου) είτε (αν δεν είναι διαθέσιμο κάποιο σύστημα Διαλογής στην Πηγή) τοποθετείται μαζί με τα απόβλητα οικιακού τύπου σε κάδους των Δήμων στους οποίους ανήκουν τα κτήρια του ΠΙΟΠ. Σε κάθε περίπτωση οι παραγόμενες ποσότητες αποβλήτων χαρτιού στα Μουσεία είναι μικρές, γεγονός που οφείλεται:

- στο μικρό αριθμό των εργαζομένων σε κάθε Μουσείο (3-5),
- στο είδος των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται στα Μουσεία (κυρίως εκθέσεις και εκπαιδευτικές/ επιστημονικές δραστηριότητες) και
- στην διοικητική υποστήριξη της λειτουργίας των Μουσείων (π.χ. λογιστική και γραμματειακή υποστήριξη, δραστηριότητες προβολής κλπ.) από τις υπηρεσίες του Κεντρικού Κτηρίου του ΠΙΟΠ στην Πλάκα.

Όσον αφορά στην *ανακύκλωση/επαναχρησιμοποίηση μελανοδοχείων*, ήδη υλοποιείται πρόγραμμα ανακύκλωσης στην Αττική, ενώ στα Μουσεία της Περιφέρειας επιστρέφονται στους προμηθευτές. Το 2013 παραδόθηκαν για ανακύκλωση/επαναχρησιμοποίηση **92 τεμάχια** μελανοδοχείων και τόνερ, τα οποία συλλέχθηκαν από αδειοδοτημένες εταιρείες.

Ανακύκλωση μπαταριών και φωτιστικών / λαμπτήρων πραγματοποιείται μόνο στα κτήρια της Αττικής με τη βοήθεια των αδειοδοτημένων από το ΥΠΕΚΑ εναλλακτικών συστημάτων διαχείρισης ΑΦΗΣ Α.Ε. και ΦΩΤΟΚΥΚΛΩΣΗ Α.Ε. αντίστοιχα. Το 2013 ανακυκλώθηκαν συνολικά **10,0 kg μπαταριών** και **22,5 kg λαμπτήρων**.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 41 από 47

Στις Κτηριακές Μονάδες όπου οι Δήμοι εφαρμόζουν πρόγραμμα διαλογής στην πηγή *υλικών συσκευασίας* (μπλε κάδοι) οι εργαζόμενοι και οι επισκέπτες ενθαρρύνονται για το διαχωρισμό των υλικών συσκευασίας από τα υπόλοιπα απόβλητα αστικού τύπου και οι συλλεγόμενες ποσότητες απορρίπτονται στους ειδικούς μπλέ κάδους των οικείων Δήμων προς εναλλακτική διαχείριση. Ειδικά σε ότι αφορά το Μουσείο Μαρμαροτεχνίας, δεδομένου ότι ο Δήμος Τήνου εφαρμόζει πρόγραμμα διαλογής στην πηγή με κάδους χωριστής συλλογής πλαστικού, γυαλιού, χαρτιού και μετάλλου, το προσωπικό του Μουσείου συμμετέχει ενεργά διαχωρίζοντας τα εν λόγω υλικά από τα υπόλοιπα ρεύματα των αστικών αποβλήτων.

Τα μη επικίνδυνα στερεά απόβλητα που προσομοιάζουν με τα απόβλητα *οικιακού τύπου* τοποθετούνται σε κάδους των Δήμων στους οποίους ανήκουν τα κτήρια του ΠΙΟΠ και η αποκομιδή τους γίνεται με απορριμματοφόρα των εν λόγω Δήμων.

Επικίνδυνα απόβλητα

Τα εν δυνάμει επικίνδυνα απόβλητα που παράγονται στις εγκαταστάσεις του ΠΙΟΠ περιορίζονται σε απόβλητα λιπαντικών ελαίων (ΑΛΕ) και στους χρησιμοποιημένους μεγάλους συσσωρευτές που αντικαθίστανται κατά τη συντήρηση του Η/Μ εξοπλισμού και των εκθεμάτων ή σε περιπτώσεις βλαβών.

Οι μεγάλοι συσσωρευτές (π.χ. UPS και μπαταρίες εφεδρικών Η/Ζ) απομακρύνονται από τις εγκαταστάσεις του ΠΙΟΠ με ευθύνη του συντηρητή / εξωτερικού συνεργάτη, ο οποίος στη συνέχεια αξιολογεί κατά πόσο ο εξοπλισμός αυτός μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί και αν όχι παραδίδεται άμεσα και με ευθύνη του σε αδειοδοτημένο Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΚΥΑ 41624/2057/Ε103.

Τα Απόβλητα Λιπαντικών Ελαίων (χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια) συλλέγονται με ευθύνη του συντηρητή / εξωτερικού συνεργάτη, ο οποίος τα παραδίδει άμεσα και με ευθύνη του σε εγκεκριμένα Σημεία Συλλογής των αδειοδοτημένων Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Π.Δ. 82/2004.

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τις ποσότητες τέτοιων υλικών που παραδόθηκαν σε συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης τη διετία 2011-2012, εκτιμάται εντούτοις ότι είναι πολύ μικρές και η διαχείριση τους πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας.

Επιπλέον, σε όλα τα κτήρια του ΠΙΟΠ δεν υπάρχει αμίαντος.

CFCs και HFCs

Στα κλιματιστικά μηχανήματα των κτηρίων του ΠΙΟΠ χρησιμοποιούνται 3 ψυκτικά μέσα:

- R-407A (υδροφθοράνθρακες – HFCs)
- R-407C (υδροφθοράνθρακες – HFCs)
- R-410A (υδροφθοράνθρακες – HFCs)

Η συντήρηση των κλιματιστικών γίνεται από εξειδικευμένες εταιρείες βάση ετήσιας σύμβασης. Κατά τη συντήρηση των κλιματιστικών μονάδων το 2013 δεν προστέθηκαν καθόλου ποσότητες ψυκτικών υγρών και επομένως μπορεί να θεωρηθεί ότι κατά το προηγούμενο διάστημα δεν εκλύθηκαν αέρια του θερμοκηπίου από τις δραστηριότητες αυτές.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 42 από 47

Θόρυβος

Στα κτήρια του ΠΙΟΠ δεν υπάρχει εγκατεστημένος εξοπλισμός που να παράγει σημαντικά επίπεδα θορύβου εσωτερικά ή εξωτερικά. Ο εξοπλισμός άλλωστε (κλιματιστικά, λέβητες, εφεδρικό Η/Ζ κλπ.) είναι εγκατεστημένος στα υπόγεια των κτηρίων και συντηρείται τακτικά από εξειδικευμένες εταιρείες, αντιπροσωπείες του εξοπλισμού, κλπ. Επιπροσθέτως η διαχείριση των επισκεπτών από τους υπευθύνους των Μουσείων γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται χρονική διασπορά αυτών και να αποφεύγεται η συνύπαρξη μεγάλου αριθμού ατόμων, προκειμένου να μειώνεται η ηχητική όχληση από την παρουσία των επισκεπτών και τα οχήματα στις γειτονικές περιοχές.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (Π.Δ. 1180/1981, Πίνακας 1, παρ. 2) το ανώτερο επιτρεπόμενο όριο θορύβου που θα εκπέμπεται στο Περιβάλλον από την λειτουργία τους δεν πρέπει να υπερβαίνει τα θεσμοθετημένα όρια (στα όρια του οικοπέδου) υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας.

Σύμφωνα με διαθέσιμες μετρήσεις στα Μουσεία Περιβάλλοντος Στυμφαλίας, Μαρμαροτεχνίας Τήνου και Μετάξης στο Σουφλί η στάθμη θορύβου εντός των χώρων των Μουσείων δεν υπερβαίνει τα 45-58 db, με τις μεγαλύτερες τιμές να παρατηρούνται σε χώρους όπου υπάρχουν ηχητικές πηγές (video με εκπαιδευτικές ταινίες). Συνεπώς μπορεί να εκτιμηθεί με ασφάλεια ότι τα επίπεδα θορύβου στα όρια των οικοπέδων των εν λόγω Μουσείων είναι εντός των επιπέδων που ορίζονται στο Π.Δ 1180/1981 τους και δεν τίθεται θέμα ηχητικής ρύπανσης.

Βιοποικιλότητα

Η συνολική δομημένη επιφάνεια των εγκαταστάσεων του ΠΙΟΠ ανέρχεται σε 15.533 m² και αντιστοιχεί σε 219,1 m²/εργαζόμενο.

Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Πιθανές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στις εγκαταστάσεις του ΠΙΟΠ αφορούν κατά κύριο λόγο στην εκδήλωση πυρκαγιάς καθώς και σε φυσικά φαινόμενα (σεισμός, πλημμύρα, κλπ.).

Σε σχέση με τον κίνδυνο πυρκαγιάς το ΠΙΟΠ έχει εκπονήσει μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας και έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα και μέσα σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας σε όλα τα κτήρια του Ιδρύματος. Το γεγονός αυτό πιστοποιείται και από τα πιστοποιητικά ενεργητικής πυροπροστασίας που έχουν εκδοθεί από τα κατά τόπους αρμόδια Γραφεία Πυρασφάλειας της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Για το πωλητήριο του ΠΙΟΠ στο εμπορικό κέντρο City Link δεν έχει εκδοθεί πιστοποιητικό πυρασφάλειας ειδικά για το πωλητήριο καθώς εξαιρείται από την υποχρέωση λόγω του μικρού του μεγέθους σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Στα πλαίσια του του Συστήματος Ποιότητας (ISO9001-2008) που εφαρμόζει το ΠΙΟΠ, έχουν εκπονηθεί Σχέδια Εκκένωσης για όλα τα κτήρια με σκοπό την παροχή κατευθύνσεων και οδηγιών στο προσωπικό, με στόχο τη σωστή και ασφαλή εκκένωση των κτηρίων σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Στα Σχέδια Εκκένωσης καθορίζονται οι Υπεύθυνοι και περιγράφονται οι δέουσες ενέργειες που πρέπει να γίνουν από αυτούς σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, μερικής ή ολικής εκκένωσης του κτηρίου κλπ, καθώς και η διαδικασία εκπαίδευσης των εργαζομένων / συνεργατών στις απαιτήσεις του Σχεδίου. Σχετικά με το πωλητήριο του ΠΙΟΠ στο εμπορικό κέντρο City Link δεν έχει εκπονηθεί Σχέδιο Εκκένωσης ειδικά για το πωλητήριο καθώς εξαιρείται από την υποχρέωση λόγω του μικρού του μεγέθους σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 43 από 47

8.3 Συγκεντρωτικοί δείκτες

Συγκεντρωτικά, η περιβαλλοντική επίδοση του ΠΙΟΠ για το 2013, παρουσιάζεται στον **Πίνακα 13**.

Περιβαλλοντικός Δείκτης	2013
Παράμετροι αναφοράς	
Εργαζόμενοι	71
Επιφάνεια (m²)	15.533
Ενέργεια	
<i>Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (MWh)</i>	956,0
<i>Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανά εργαζόμενο (kWh/εργαζόμενο)</i>	13.465
<i>Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανά μονάδα επιφάνειας (kWh/m²)</i>	61,47
<i>Συνολική κατανάλωση πετρελαίου στα κτήρια (lt)</i>	23.010
<i>Κατανάλωση πετρελαίου στα κτήρια ανά εργαζόμενο (lt/εργαζόμενο)</i>	324,1
<i>Κατανάλωση πετρελαίου στα κτήρια ανά μονάδα επιφάνειας (lt/m²)</i>	1,48
<i>Συνολική κατανάλωση βενζίνης για επαγγελματικές μετακινήσεις (lt)</i>	2.916
<i>Κατανάλωση βενζίνης ανά εργαζόμενο (lt/εργαζόμενο)</i>	41,08
<i>Συνολική κατανάλωση jet fuel για επαγγελματικές μετακινήσεις (t)</i>	1,71
<i>Συνολική κατανάλωση ναυτιλιακού καυσίμου για επαγγελματικές μετακινήσεις (t)</i>	0,10
<i>Κατανάλωση jet fuel ανά εργαζόμενο (kg/εργαζόμενο)</i>	24,09
<i>Κατανάλωση jet fuel ανά εργαζόμενο (kg/εργαζόμενο)</i>	1,38
Αέριοι ρυπαντές	
Συνολικές εκπομπές από τη λειτουργία του ΠΙΟΠ	
CO ₂ (kg)	883.705
CH ₄ (kg)	20,19
N ₂ O (kg)	9,70
CO ₂ eq ⁷	887.137
SO ₂ (kg)	2.71
NO _x (kg)	1.915
PM ₁₀ (kg)	456,2
Εκπομπές από τη λειτουργία του ΠΙΟΠ ανά εργαζόμενο	
CO ₂ (kg/εργαζ.)	12.447
CH ₄ (kg/εργαζ.)	0,28
N ₂ O (kg/εργαζ.)	0,14
CO ₂ (eq/εργαζ.)	12.495
SO ₂ (kg/εργαζ.)	38,30
NO _x (kg/εργαζ.)	26,97

⁷ Δυναμικό Παγκόσμιας Θέρμανσης: CH₄ 21 tn CO₂ eq και N₂O 310 tn CO₂ eq σύμφωνα με Πίνακα 1.3 Εθνικής Απογραφής Εκπομπών αερίων του Θερμοκηπίου για τα έτη 1990-2011, ΥΠΕΚΑ 2013

Περιβαλλοντικός Δείκτης	2013
PM10 (kg/εργαζ.)	6,43
Εκπομπές από τη λειτουργία του ΠΙΟΠ ανά μονάδα επιφάνειας	
CO ₂ (kg/m ²)	56,82
CH ₄ (kg/m ²)	0,0013
N ₂ O (kg/m ²)	0,0006
CO ₂ (eq/m ²)	57,04
SO ₂ (kg/m ²)	0,17
NO _x (kg/m ²)	0,12
PM10 (kg/m ²)	0,029
Κατανάλωση νερού	
Συνολική κατανάλωση νερού στο ΠΙΟΠ (m ³)	7.680
Κατανάλωση νερού ανά εργαζόμενο (m ³ /εργαζόμενο)	108,2
Κατανάλωση νερού ανά μονάδα επιφάνειας (m ³ /m ²)	0,49
Αστικά υγρά απόβλητα	
Συνολική ποσότητα υγρών αποβλήτων στο ΠΙΟΠ (m ³)	3.239
Ποσότητα υγρών αποβλήτων ανά εργαζόμενο (m ³ /εργαζόμενο)	45,62
Ποσότητα υγρών αποβλήτων ανά μονάδα επιφάνειας (m ³ /m ²)	0,21
Αναλώσιμα	
Κατανάλωση συμβατικού χαρτιού A3/A4 (t)	0,11
Κατανάλωση ανακυκλωμένου χαρτιού A3/A4 (t)	0,37
Κατανάλωση χαρτιού από χρήση χαρτικών (τετράδια, σημειωματάρια κλπ.) (t)	0,10
Κατανάλωση χαρτιού επικοινωνίας, προβολής (t)	2,99
Κατανάλωση χαρτιού εκδόσεων (t)	25,77
Κατανάλωση χαρτιού από προϊόντα (t)	0,29
Συνολική κατανάλωση χαρτιού (t)	29,63
Συνολική κατανάλωση χαρτιού ανά εργαζόμενο (kg/εργαζόμενο)	417,30
Αριθμός μελανοδοχείων και τόνερ που χρησιμοποιήθηκαν	252
Βάρος μελανοδοχείων και τόνερ που χρησιμοποιήθηκαν (kg)	75,75
Χρησιμοποιηθέντα μελανοδοχεία και τόνερ ανά εργαζόμενο	3,55
Χρησιμοποιηθέντα μελανοδοχεία και τόνερ (kg/εργαζόμενο)	1,07
Ανακυκλώσεις	
Συνολική ποσότητα χαρτιού που ανακυκλώθηκε (t)	1,16
Ποσότητα μελανοδοχείων και τόνερ που ανακυκλώθηκαν (τεμάχια)	92
Ποσότητα λαμπτήρων που ανακυκλώθηκε (kg)	22,50
Ποσότητα μπαταριών που ανακυκλώθηκε (kg)	10,00
Ανακύκλωση χαρτιού ανά εργαζόμενο (kg/εργαζόμενο)	16,34
Ανακύκλωση μελανοδοχείων και τόνερ ανά εργαζόμενο (τεμάχια/εργαζόμενο)	1,30
Ανακύκλωση λαμπτήρων ανά εργαζόμενο (kg/εργαζόμενο)	0,32
Ανακύκλωση μπαταριών ανά εργαζόμενο (kg/εργαζόμενο)	0,14
Ποσοστό χαρτιού που ανακυκλώθηκε (kg ανακύκλωση/ kg κατανάλωση)	3,92%
Ποσοστό μελανοδοχείων/τόνερ που ανακυκλώθηκε (τμχ. ανακύκλωση/ τμχ. κατανάλωση)	36,51%
Μετακινήσεις	
Επαγγελματικά ταξίδια με αυτοκίνητο (km) ⁸	36.917
Επαγγελματικά ταξίδια με αυτοκίνητο (km/εργαζόμενο)	520,0
Επαγγελματικά ταξίδια με αεροπλάνο (km)	42.305
Επαγγελματικά ταξίδια με αεροπλάνο (km/εργαζόμενο)	595,9
Επαγγελματικά ταξίδια με πλοίο (km)	7.138
Επαγγελματικά ταξίδια με πλοίο (km/εργαζόμενο)	100,5

⁸ Γίνεται η παραδοχή ότι η μέση κατανάλωση των οχημάτων ανέρχεται σε 7,9 λίτρα καυσίμου ανά 100 χιλιόμετρα.

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 45 από 47

Περιβαλλοντικός Δείκτης	2013
Βιοποικιλότητα	
<i>Χρήση γης σε m² οικοδομημένης περιοχής</i>	15.533
<i>Επιφάνεια οικοδομημένης περιοχής ανά άτομο (m²/εργαζ.)</i>	219,1

Πίνακας 12 - Συνολική περιβαλλοντική επίδοση του ΠΙΟΠ για το 2013

 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ	Κωδικός: ΠΔ2013
		Ημερομηνία: 10.03.2014
		Σελίδα: 46 από 47

9 Παράρτημα: Κτηριακές Μονάδες ΠΙΟΠ

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται όλες οι Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ που συμμετέχουν στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

α/α	Τύπος Κτηρίου	Περιγραφή κτηρίου	Πόλη / Περιοχή	Διεύθυνση
1	Διοίκηση	Έδρα ΠΙΟΠ	Αθήνα	Αγγέλου Γέροντα 6
2	Βιβλιοθήκη	Κεντρική Βιβλιοθήκη ΠΙΟΠ	Καλλιθέα	Σαλαμίνας 72-74,
3	Αρχείο	Ιστορικό Αρχείο	Ταύρος	Δωρίδος 2 και Λεωφόρος Ειρήνης 14
4	Κατάστημα	Κεντρικό Πωλητήριο ΠΙΟΠ	Αθήνα	Στοά Σπυρομήλιου, CITYLINK
5	Μουσείο	Μουσείο Μετάξης	Σουφλί	Ελευθερίου Βενιζέλου 73
6	Μουσείο	Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας Ν. & Σ. Τσαλαπάτα	Βόλος	Νότια Πύλη
7	Μουσείο	Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου	Λέσβος	Αγία Παρασκευή Λέσβου
8	Μουσείο	Μουσείο Μαρμαροτεχνίας στον	Τήνος	Πύργος Πανόρμου
9	Μουσείο	Μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας	Στυμφαλία	Στυμφαλία
10	Μουσείο	Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης	Δημητησάνα	Κεφαλάρι Αϊ-Γιάννη Δημητησάνα
11	Μουσείο	Μουσείο Ελιάς και Ελληνικού Λαδιού	Σπάρτη	Όθωνος-Αμαλίας 129

Πίνακας 13 - Όλες οι Κτηριακές Μονάδες του ΠΙΟΠ που συμμετέχουν στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

10 Συνομογραφίες

EMAS	<i>Eco-Management and Audit Scheme (Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου)</i>
ΠΙΟΠ	<i>Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς</i>
ΣΠΔ	<i>Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης</i>
ΣυΠΔ	<i>Συντονιστής περιβαλλοντικής Διαχείρισης</i>
ΥΠΔ	<i>Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης</i>
ΟΠΔ	<i>Ομάδα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης</i>
ΣΒΣ	<i>Συνολικός Βαθμός Σημαντικότητας</i>
ΑΗΗΕ	<i>Ανακύκλωση ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού</i>
ΗΖ(Η/Ζ)	<i>Ηλεκτροπαραγωγό Ζεύγος</i>
ΠΟΕ	<i>Πτητικές Οργανικές Ενώσεις</i>
ΑΕΚΚ	<i>Απόβλητα εκσκαφών- κατασκευών- κατεδαφίσεων</i>